ԺԳ ՏԱՐԻ 3699 (Ն. Տ.) 26 ՅՈՒՆԻՍ 1896 14 ՅՈՒՆԻՍ 1896 14 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1314 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ		150
» »	Վեցամսեայ	» »		75
» »	Եռամսեայ	» »		40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք		56
» »	Վեցամսեայ	»		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ			Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հետեւեալ տան տպագրական [illegible]
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԻԶՄԻՐԵԱՆՑ ԿՏԱԿԸ

Իզմիրեանց կտակի գրական մրցանակաբաշխութեան օրն էր երէկ, տօն Ս. Սահակայ և Ս. Մեսրոպայ։ Այս տարուան մրցանակը տրուած է, կ'ըսուի, Ա. Ց. Այվազեանի մէկ աշխատասիրութեան՝ Հայ Կ[illegible], մայրապետներու և մայրապետանոցներու վերաբերեալ ուսումնասիրութիւն մը։

Գրական պարզ հանդէսը որ սովորաբար կը կատարուէր այս տօնին ու մրցանակին առթիւ, —եկեղեցականներ, ժողովականներ, գրագէտներ, հրապարակագիրներ հրաւիրուելով՝ որոնք կ'ունկնդրէին քննիչներու կողմէ եղած քննադատութիւններուն կամ գնահատումներուն ու որոշ կարծիք մը կը կազմէին, —տեղի չունեցաւ այս անգամ։ Հետեւաբար շատ քիչ է ծանօթութիւնը զոր ունինք. ընդամէնը չորս գործ ներկայացուած են Ցանձնաժողովին. այս պարագան, ինքնին, մասնաւոր նիւթ մը կը ներկայացնէ խորհրդածութեան և կ'արժէ որ ուշադրութիւն դարձուի անոր վրայ։

Ի՞նչ էր բարեխնամ կտակարարին նպատակը երբ իր կենդանութեանը հաստատեց այս մրցանակը. ոչ թէ միայն գրական վարձատրութիւնով մը քաջալերել գրչի վաստակաւորները, տարիներու աշխատութեամբ անոնց պատրաստած այս կամ այն երկը հրապարակ հանել տալու համար, այլ մանաւանդ ընծայուած այս դիւրութեամբ ու այս քաջալերանքով բարոյական գրգիռ մը ազդել որպէս զի մատենագրութեան սէրը, գրականութեան ճաշակը արթնցուին ուսումնասէրներուն մէջ. տարուէ տարի աւելնան անոնք որ իրենց հմտութիւնն ու կարողութիւնը կը նուիրեն լուրջ երկասիրութիւններ արտադրելու, հնախօսական, լեզուաբանական, կենսագրական։ Դժբաղդաբար, ակնկալուած այս արդիւնքը չի տեսնուեցաւ ցարդ. և Իզմիրեանց մրցանակին ներկայացող գործերը ցանցառ թիւ մը կը կազմեն. այս երեւոյթին պատճառը պէտք չէ փնտռել ո՛չ կտակի գծած սահմանին մէջ, որ շատ լայն է արդէն ու գիտակցօրէն մտածուած. և ո՛չ ալ Ցանձնաժողովին գործելու եղանակին մէջ որ խղճամիտ կերպով կը յարգէ անոր տրամադրութիւնները ու ձեռնհասներու կարծիքը առնելէ ետք՝ անկողմնակալ կերպով կուտայ իր որոշումը։ Պատճառը, ընդհանուր կերպով, ուսումնասիրութեան ոգիին պակասութիւնն է մեր մէջ, գրական հիմնաւոր աշխատութիւններու նկատմամբ կեցած քիչ եռանդը. վանքերու մէջ ուսումնատենչ միաբաններու կամ վանքերէն դուրս քանի մը բացառիկ անձնաւորութիւններու մատենագրական վաստակները այս թերին չեն փոխարիներ։ Ամեն տարի, ազգ. վարժարաններու շրջանաւարտ երիտասարդներէն՝ երբ մէկ քանին դիւրութիւն կը գտնեն հետեւելու փաստաբանական, բժշկական կամ երկրագործական դասերու և ուրիշներ վաճառականի քով կամ զանազան հաստատութիւններու մէջ պաշտօն փնտռելու կը հետամտին, անգլին միշտ կը մնայ մաս մը որ՝ գրականութեան յարելու մարմաջով՝ ուսուցչութեան կը սկսի. կարողներ կան անոնց մէջ, ապագայ տաղանդի նշոյլներ. բայց քանի՜ն անուն մը կը հանեն գրականութեան մէջ. մեծագոյն մասը ափ յափշ պատրաստուած հատորով մը, անհամ ու անխնամ տետրակներով հրապարակ կը նետուին, ու կը մնան հոն ուր որ էին առջի օրը. մեթոտիկ աշխատութեան եռանդը, աստիճանաբար զարգանալու հոգածութիւնը, լուրջ գործ մը արտադրելու կամքը հազուագիւտ դարձած են։ Այս եռանդը, այս հոգածութիւնը, այս կամքը առաջ բերելու պէտք է ծառայէ Իզմիրեանց կտակը իր բարոյական ու նիւթական վարձատրութիւն միանգամայն։ Եւրոպական Ակադեմիներուն մէջ մեծ ու փոքր գումարով մրցանակներ հաստատուած կան որոնցմէ են պզտիկն իսկ ստանալու համար բազմաթիւ մրցակիցներ կը ներկայանան, գրագէտ, բանաստեղծ, վիպագիր, իւրաքանչիւրը բերելով գործ մը որ եթէ առաջնութեան պատիւը չի գտնէ, ինքնին արժանիք մը ունի արդէն, այնքան խնամով ու աշխատութեամբ պատրաստուած է։

Սահակ-Մեսրոպայ տօնին ու Իզմիրեանց մրցանակաբաշխութեան յաջորդ օրը յարմարագոյն առիթը կ'ընծայէ տարուան մէջ, խորհելու այս պէտքին վրայ զոր շատ լաւ կրնայ լրացունել գրագէտ երիտասարդութիւնը՝ յարատեւ ու կանոնաւոր աշխատութեամբ ջանադիր ըլլալով օգտուիլ այդ կտակէն։ Տ.

ՌՕՊԵՐԴ ՔՈԼԷՃ

Ահագին բազմութիւն։

Բազմութիւն մը սակայն խառնուկ, զոր չես սիրեր, որուն չես հետաքրքրուիր։

Հոս դէմքերը տարբեր են, չես գիտեր ուրկէց եկած, այդ կարմրերես, կեսարացինները, գիրցած, նրբակազմ պալկարները, լուրջ և անտարբեր ուրիշներ։

Ամենքն ալ անծանօթ են հոս, կը մոլորուիս անոնց մէջ և չիտակը, բան մը չես հասկնար, ու կը զարմանաս որ դեռ Պոլսոյ մէջ անանկ մարդիկ կան եղեր զորս կեանքիդ մէջ կամուրջին վրայ անգամ չես տեսած։

Ասպարէզի մէջ հաւաքուած տիպարներու կը հանդիպիս որ զուարճ նպատակով մը տղան Ռօպէրթ Քոլէճ ղրկած ըլլալուն համար ինքզինքին կուտայ ընկերութեան մէջ դիրք մը շինած ըլլալու պատրանքը և ասոր համար կը յոխորտանայ ամեն անգամ որ պարգեւաբաշխութեան հանդէս մը կայ ի Պէպէք։

Վեցին շոգենաւը անհամար հանդիսականներ կը թափէ նաւամատոյցին վրայ, որոնք խմբովին այդ անտանելի վերելքը կը կատարեն մագլցող այծերու նման։

Տեսարանը սիրուն է. կիներ և աղջիկներ ճերմակ, բաց արդուզարդով, ծաղկազարդ գլխարկներով, գեղեցիկ կէտեր կը դնեն այդ տաք ժայռերուն միօրինակութեանը մէջ։

Միշտ մը փափագեցայ որ այդ վերելքը տասն անգամ երկարէր, հակառակ տաքին, հակառակ թափած քրտինքիս. դուք ալ իմ տեղս միեւնոյն բանը պիտի մտածէիք եթէ բաղդ ունենայիք ձեր աջէն գտնելու օրիորդ մը որ այնքան արհեստով վեր առնել գիտէ քղանցքը՝ թող տալու համար որ հիանաք զոյգ մը աղուոր սրունքներուն վրայ։

Ամեն մարդ կը ճանչնայ Քոլէճը, գոնէ իր շէնքէն, հետեւաբար պէտք չունիմ զայն նկարագրելու և մանրամասն տեղեկութիւններ տալու անոր վրայ։ Ծնողք իրաւունք ունին շատ բան ակնկալել վարժարանէ մը որ այսքան բարձր դիրք մը կը գրաւէ Պոլսոյ մէջ։ Աշակերտները թէ՛ մտքով և թէ մարմնով կրնան առողջ դուրս ելնել Մըսթըր Համլինի այդ տունէն։

Հոյակապ սրահի մը մէջ տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի հանդէսը որ երաժշտութեամբ սկսաւ, Բրեզով մը զոր նուագեցին Պ. Պ. Հէյկ, Նարոնեցի և Հէս։

Շրջանաւարտներէն Պ. Ժօռժ Պայչէֆ ռուսական գրականութեան վրայ բանախօսութիւն մը ըրաւ հմտալից կերպով, և իր ընկերներէն Պ. Քոնսթանթէն Մինքոֆ ճառ մը արտասանեց որուն նիւթն էր «Մեր պարտականութիւնները իբրեւ ապագայ քաղաքացիներ»։

Պ. Հէս թաւջութակի վրայ Մերդըլիի «Վերթէր» ռոմանը նուագեց շատ վարպետօրէն։

Հայազգի շրջանաւարտ մը, Պ. Լեւոն Զօրիկեան, գաղղիերէն լեզուով խօսեցաւ «Փիլիսոփայութեան և գործնական կեանքի վրայ» ճառով մը և արտասանութեամբ մը որ գնահատուեցաւ հանդիսականներէն։

Ուրիշ մը, Պ. Մաթթէոս Վասիլեֆ, անգլիերէն լեզուաւ ճառեց «Աշխատութեան և Դրամագլխի խնդրոյն» վրայ և իր ատենախօսութեան մէջ այն չէշտը դրաւ որքան որ կրնայ Պուլկար մը դնել երբ անգլիերէն կը խօսի։

Այս տարուան շրջանաւարտներն են Պ. Պ. Նիքօլա Անդոնիադիս, Ժօռժ Պայչէֆ, Քոնսթանթէն Մինքոֆ, Լեւոն Զօրիկեան, Մաթթէոս Վասիլեֆ և Լեւոն Նազըճեան։

Կ'երեւի թէ այս տարուան մրցումներու մէջ՝ հայ եղողներուն համար, Լեւոն անունը բաղդաւոր եղած է։

Վարժարանին պատուաւոր Տնօրէնը, Մըսթըր Վօշպըրն, վկայականները յանձնած ատեն յորդորական մը ուղղեց այդ վեց պարոններուն իր սովորական պարզ ու գործնական ձեւերով, և տուաւ հօր մը խրատները անոնց որ դպրոցին սեմէն դուրս կ'ելնեն կեանքի սեմին վրայ ոտք դնելու համար։

Մէկ շաբթուան մէջ երկու անգամ առիթ ունեցայ սպորտական հանդէսներու ներկայ գտնուելու. Սկիւտար և Պէպէք, և այդ երկու վարժարանաց շրջանաւարտներուն ճառերը ունկնդրելու։

Այսօր, եթէ մէկը ինծի հարցունէր թէ այդ երկուքէն ո՞րը կը նախընտրեմ, ապահովապէս Ամերիկեան Քոլէճինները պիտի ըսէի, որովհետեւ մանչ շրջանաւարտներուն ճառերուն մէջ լսելիք շատ բաներ կան, բայց երբ աղջիկները կը խօսին՝ թէ՛ լսելիք բան կայ և թէ... տեսնելիք։

Յ. ԱԼՓԻԱՐ

ՏԻՐԱՑՈՒՆ ՈՒ ԺԱՄԿՈՉԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ա.

Ս. Գիւղը Տարօնոյ արեւելեան գիւղախմբի կարեւոր կեդրոններէն մէկն էր, բազմամարդ, հարուստ, հողագործութիւնն արգասաւոր, և հողերն առատ ու բերրի։ Գիւղին դիրքը, հոս ու հոն բարձրացած ծառոց պարտէզներն, անդադրում հոսող վտակն, իր եզերաց թարմ կանանչութեամբ՝ դրախտանի մը տեսքը կուտային։ Գիւղը բաժնուած էր քանի մը փոքրիկ թաղերու որք մէկ մէկ ճամբաներու թեւին տակ, անոնց անունով կը կանչուէին, Ցօլոյի թաղ, Մարտոյի թաղ, Աղբիւր թաղ, Ժամու թաղ, Մրտոյի թաղ, հինգ թաղ։ Ժամու թաղը գիւղի հիւսիսաարեւելեան կողմը կը գրաւէր. գրեթէ աղքատներու թաղն էր այն։ Մօտիկ էր եւ գերեզմանատունն, ժամէն քիչ մը խորուն, փոքրիկ զուրի մը վրայ, ուր ցցուած էին հարիւրաւոր խաչքարեր, և անտաշ հսկայ քարեր, որք կը ծածկէին նախկին աւագ ռէսներու և համբաներու մարմինները։ Մեր դաշտին մէջ, շատ տեղեր, կամ մեծագոյն տեղեր, գերեզմանատունք եկեղեցւոյ մօտ կամ բոլորտիքն են, ինչ որ առողջապահութեան խիստ վնասակար է, մինչդեռ, շատ հին գիւղերու գերեզմանատուներն ալ մէկ քառորդ կամ կէս ժամ հեռի են գեղէն, ընդարձակ և մաքուր։ Գիւղական պարզ կեանքը քաղցր էր հոն շատ տեղերէ աւելի։ Ժողովուրդը՝ քիչ բացառութեամբ՝ բարեպաշտ, երկիւղած հաւատացեալներ էին, մոլորութեան ոգին դեռ չէր անհետացած նոցա հողագործ խրճիթներէ, նոցա միամիտ սրտերէն։ Օրօրդ, կային չահասէր, ցածոգի, կամ սնամիտ գեղացիներ կամ հովիւներ, կային և տգրուկ գզիրներ, բայց անոնց յարուցած անմիտ խաղերն ալ կարեւորութիւն չէին գտներ, ոչ ոք կը հետաքրքրուէր խոնարհ հողագործներէն՝ գիւղացիական —անձնասիրական այդ հանելուկներուն, որոնք անհասկանալի էին իրենց։ Նոքա, սուրբ և հանդարտ, ընդ միշտ կ'զբաղէին լուծքի մաճին, հերկի գութանին, նոքա կը շրջէին դաշտը եզին և գոմէշին հետ, ոչխարին և այծին հետ, զորս Աստուած՝ առատութեամբ բաշխած էր շինականին։

Այս հողագործները՝ կարծես աւանդական սովորութեան մը համաձայն, կ'աշխատէին, կը վարէին, կը ցանէին ա՛յնքան, որքան պէտք էր իրենց ապրուստին եւ հագուստ կապուստին։ «Այսօր կայ, վաղուան տէրն Աստուած է» մեծարելով առակը՝ ամէն ժամ իրենց բերանն է. «ձգած ցեն էսօրան էլ հերիք է, մարդ՝ նէփդրէն կ'րօտ չմնայ» կ'ըսէին։ Զգեստներ ինչ՞, ընչաքաղցութեան, չահասիրութեան ըղձացումը պաղ էր, կամ պաղեր էր անոնց սրտերէն։ Եւ թէպէտ ոչ հարուստ ընչքով ստացուածքով, անոնք հարուստ էին սրտով։ «Ողորմիլ» բառը սիրունէ սիրուն, որպէս սրտէ, իր բոլոր քաղցրութեամբ թառած ու փարած էր անոնց հոգւոյն մէջ։ Մեղք էր, ամօթ էր, որ սեմէն ներս երկնցած ձեռքը պարապ դարձնէին։ Իրա՛ւ, ոչ ճշմարիտ նահապետական, այլ գէթ իրենց նահապետ մեծ պապերու կենցաղավարութեան նմուշը դեռ կը պլպլար այս տեսակ գիւղերու մէջ։ Դիր եւ մուրհակ չկար։ Անոնք միմեանց հետ կը փոխանակէին արմտիք և ուրիշ պէտքեր։ Փոխ կամ պարտք կ'առնուէին խօսքով՝ թէ դրամ և թէ այլ նիւթեր։ Ի՜նչ վկայ, ի՜նչ մուրհակ կամ փուսուլայ Թամասուկ՝ առնող և տուող միայն գիտէին։ Մտքերնէն չէր անցներ ուրանալ.—մեղք էր, կամ չգիտէին ուրանալ։ Շատերն՝ երբ զուրկ կը մնային ձմեռուայ պաշարէ, կը դիմէին դուռ և դրկիցին, և փոխով կալոցի վրայ՝ կ'ստանային իրենց պէտք եղածներն։

Ժամ ու ժամկոչ ունէին, ունէին և տէրտէր, որոնցմէ՝ հարիւրէն մէկն հազիւ կարենար գրել, կամ ձեռագիր կարդալ. հեգելով և հեկեկալով կ'ոնցնէին ժամերգութիւնք, անկարգ, աններդաշնակ. ոչ քահանան կը հասկնար իր կարդացածն և ոչ ժողովուրդն իր լսածը։ Հաւատով էին սակայն, հաւատ խորաթափանց, հաւատ հին ու սրտագին։ Հաւատացեր էին կրօնի էական սկզբանց, կը պաշտէին խաչն ու սեղանն, ան բաւ էր իրենց. և եկեղեցին, Աստուծոյ խաչազարդ տունն, այն նաեւ ու նաւակն էր որ մոլորութեան ալիքներէ կը փախցնէր, կը փրկէր զիրենք, հո՛ն հաւատով և հոգւով կ'որձանանային, հո՛ն տէրտէրի նուաղկոտ ձայնը և անհասկանալի աղօթքն ու աղաչանքները բաւ էին յափշտակելու գիւղացուն սիրտը դէպ երկնային լուսաշող աթոռն, դէպ գթած Քրիստոսն, դէպ ողորմ դէմք, դէպ Ս. Կարապետ և Լուսաւորիչ, և երկնքի ու երկրի սուրբերն։

Երբեմն կը գտնուէին տէրտէրներ, անգէտ և ի բնութենէ անբարի տէրտէրներ, կամ խաբծած համբաներ, որք օգուտ կը քաղէին գեղջուկ այս միամիտ զգացումէն. կային ալ, որք առաքինութեամբ և պարկեշտութեամբ կը մխիթարէին, և կը փայլէին անոնց մէջ, իբր օրինակ, իբր նմուշ, անաղարտ պահելու իրենց սիրտն ու բարքն ըստ օրինակի մեր հայր պապերուն։ ԳԵՂԱՄ

ՀՆԱԽՕՍԱԿԱՆ

ՏՐՈՎԱԴԱՅԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԴԻՐՔԸ

Իլիականի և Ոդիսականի անմահ քերթուածները՝ Հելլեսպոնտոսի ափանց վրայ, Դարդանեանց հին երկրին մէջ կատարուած դիւցազնական դէպքերու առասպելական արձագանգի մը պէս մեզ հասնելով՝ կը բովանդակեն պատմական-աշխարհագրական խնդիր մը, որ դեռ լիովին չէ լուծուած անկողմնակալ և ճշմարիտ գիտութեան գոհացում տալու կերպով։

Երկրաչափ և նշանաւոր հնագէտ Լըշըվալիէ-Շէնուայէր, նախնի հռչակաւոր Տրովադայի բուն և ճշմարիտ տեղը որոշելու համար, տեղւոյն վրայ մանրախոյզ քննութիւններ կատարած, և իր քննութեանց արդիւնքը վերջերս գրական ակումբի մը մէջ յայտնած ըլլալով՝ իր գեղեցիկ ճառին բովանդակութիւնը կը դնենք ի տեսութիւն։

Բազմահմուտ գիտուններ, շատ մը պատմագէտներ, աշխարհագիրներ և ճամբորդներ, գեղեցիկ նախանձաւորութեամբ, փորձեցին սա հետեւեալ երեք հարցմանց պատասխանը տալ.

—Ո՞ւր էր ճշգիւ Պրիամոսի հին քաղաքին՝ նախնի Իլիոնի տեղը։

—Ո՞րո՞նք էին այն ափունք, ուր դաշնակից հելլէնք իրենց բանակետղն հաստատած էին։

—Ո՞ւր էր այն դաշտը, ուր կռուեցան Տրովացւոց հետ։

Բայց մէկմէկու անհամաձայն իրենց ապացոյցները, այս հնախօսական խնդրոյն նկատմամբ կատարեալ ստուգութիւն մը հաստատելու հանգամանքէն զուրկ են։

Գիտութեան այս ըղձանաց գոհացում տալու համար, 1870էն մինչեւ 1882 պարունակուած շրջանին մէջ՝ Գերմանացի նշանաւոր երկրախոյզ Շլիման, առանց հետամուտ ըլլալու Իլիականի և Ոդիսականի բնագիրները հասկնալու, առանց հաշուի առնելու իր նախորդաց խուզարկութիւնները և գիտելը, Տրովադայի ճշմարիտ տեղը որոշելու համար յարեցաւ աւանդութեան, որ զայն շինուած կենթադրէր «Սիմոյիսի հովտին տիրող երկու բլուրներէն փոքրագոյնին վրայ»։

Շլիման կարծելով որ այս յիշատակելի վայրը Հիսարլըքի այժմեան բլուրին մէջ կը գտնուի, հսկայական պեղումներու ձեռնարկեց, զայն ի հիմանց տակնուվրայ ըրաւ և երեւան հանեց իրարու վրայ շինուած շատ մը քաղաքներ, զանազան դարերու պարիսպներ, շատ մը ժողովրդոց կաւագործութեան արուեստին հետքերը, քարէ և պղնձէ դարուն ճարտարութեանց բազմաթիւ նմուշներ, և վերջապէս ոսկիէ և արծաթէ թանկագին առարկաներ, որք խուզարկուին այնպէս կարծել տուին թէ՝ նախնի Իլիոնը և Պրիամոսի գանձարանը գտած է։

Սակայն իրմէ առաջ, Լըշըվալիէ, Ֆրանսացի նշանաւոր հնախօսը, Պունարպաշի գիւղին մերձակայ Պալլըտաղը կը նշանակէր իբրեւ հին Իլիոնի տեղը, հիմակուան Պունարպաշի-Ջայը՝ ճշմարիտ Սքամանտրոսի տեղ, և այժմեան Մէնտէրէս գետը՝ բուն Սիմոյիսի տեղ, ջանալով այսպէս Տրովադայի պատերազմին թատերավայրը որոշել։

Այս խուզարկուներէն շատ առաջ, Ստրաբոն մանրամասնաբար նկարագրած էր այս յիշատակելի վայրերու տեղագրութիւնը, ուր երկու մեծ ազգաց հակառակութիւնը իրարու դէմ հանած էին զանոնք։

Անուանի յոյն աշխարհագիրը, իր նախորդաց ծանօթութիւններէն քաղելով և զանոնք բանաւոր լուծման մը ենթարկելով՝ իր աշխարհագրութեան գրքին մէջ նկարագրական ծանօթութիւնները այնպէս մը կը հաստատէր որ՝ Հոմերոսը և աւանդութիւնները մեկնող հեղինակաց ընդդիմախօսութիւնները իրարու հետ կը միաբանեցնէր, և այսպէսով ճշմարտութիւնը պահանջուած ստուգութեան հասցնելու կը յանգէր։

Դժբաղդաբար, յաջորդ դարերուն մէջ, այս վաստակաւոր աշխարհագէտը ո՛չ լաւ ուսումնասիրուած է ոչ ալ լաւ մեկնուած, որոյ հետեւանօք խնդիրը բաց կը մնայ երկու հազար տարիներէ հետէ։ Հին ափունքները զորս Ստրաբոն որոշած է, անծանօթ են դեռ. ուստի երբ ձեռնարկուի քարտէսը գծելու իր բուն աշխարհագրական գրքէ համեմատ, և այդ քարտէսին վրայ նշանակելու Հին Իլիոնի, Նոր Իլիոնի, Սիգէոսի և Աքքիլլէոսի հին սահմանները, Ագէտոփ երկրին, Գալլի-Գոլունէի բլուրներուն, Թէնէտոս կղզւոյն, Ագիլլէսի և Պատրոկլի շիրմաց և այլոց զատ զատ տեղերը, մարդ չկրնար ելք մը գտնել և պարապ տեղը ըսել կուտանք մանրակրկիտ աշխարհագէտին թէ՝ Նոր Իլիոնը կառուցուած էր Հիսարլըքի բլրոյն վրայ, թէ Պրիամոսի Իլիոնը հիմնուած Ագչաքէօյ գեղին տեղն էր, թէ երբեմնի Գալլի-Գոլունէ կոչուած բլուրները այժմ Գարա-Ղույին են, թէ Սիգէոսի հին քաղքին աւերակները կը տարածուին Եէնի-Շեհիրի բլուրին վրայ և ասոնց պէս ուրիշ ենթադրական շատ մը առաջարկութիւններ։

Այս կնճիռը լուծելու և Տրովադայի ճշմարիտ դիրքը որոշելու համար, օգտակար համարեցի խնդիրը նորէն ձեռք առնել։

(Շարունակելի)

=)(97)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

«Պարոն Ճէք» մնացած էր միմիայն մէկ անձի համար, անուշ ու պատուական տիկին Տիքոսմէրի որ միշտ միեւնոյնն էր, իր բարձր հանդիսական ու չողուն ճակտովը և սեւ փոքր պարիկոտովը, նուազ հանդիսական, բայց նաեւ աւելի չողուն։ Մնաց որ, զինքը «պարոն Ճէք» կամ «Ճեքուկս» կամ «քաջս» կամ «մանչս» կոչէին, իրեն համար արհամարհոտ, անտարբեր կամ բարեսէր ըլլան, բոլորովին միեւնոյն բանն էր այդ դատապարտին համար որ մէկ կողմ կը կենար, փոքր ծխափայտ մը բերանը, քնացած, ապշաբեկ, առանց լսելու մտիկ ընելով այդ գրական կանչկռտուքները որոնցմով օրօրուած էր իր մատաղ տարիքը։ Իր երկամեայ հիւանդանոցի կեանքը, իր երկամեայ օղիամոլութիւնն ու հնոցպանութիւնը և փախճանին տակնուվրայութիւնը ապշութիւն մը, յոգնութիւն մը պատճառած էին իրեն, այլ եւս չխօսելու, այլ եւս չշարժելու, լռութեան անդորրութեանը մէջ մարելու պէտքը ծովուն զայրոյթը խառնուած մեքենաներու գոռիւնին որոնք դեռ կը բզզային իր ուղեղին խորը ինչպէս ալիքին աղմուկը խխունջի մը խորը։

—«Անբանցեր է...» կ'ըսէր երբեմն տ'Արժանթօն։ Ոչ, բայց քնատ, համր, կամազուրկ, գետնի անշարժութեան և օդի հանդարտութեան բարօրութեամբն համակ։ Քիչ մը մօրը հետ միայն կեանք կը գտնէր, այն հազուադէպ յամրիչօրէններուն ուր բանաստեղծը կը բացակայէր։ Այն ատեն անոր կը մօտենար, կը գուրգուրէր անոր թռչունի շաղակրատանքէն, անոր զորովագեղ խօսուըռտուքներէն։ Միայն թէ աւելի կ'ուզէր մտիկ ընել զայն քան ինք խօսիլ։ Անոր ձայնը հնչուն մրմունջ մըն էր իր ականջներուն, ինչպէս ամառը, առաջին մեղուներուն մրմունջը, մեղրի եղանակին։

Օր մը երբ երկուքը նստած էին, յանկարծ արթնցաւ երկար թմրութենէ մը, մեղմիւ, շատ մեղմիւ ըսաւ Շարլօթին.

—Տղայութեանս երկար ուղեւորութիւն մը ըրած ըլլալու եմ, այնպէս չէ՞։

Մայրն անոր նայեցաւ քիչ մը խռոված։ Կեանքին մէջ առաջին անգամն էր որ անցեալէն կը տեղեկանար։

—Ինչո՞ւ... հարցուց Շարլօթ։

—Որովհետեւ առաջին օրը որ ոտքս նաւու մը մէջ դրի, երեք տարի առաջ, զարմանալի զգայութիւն մը ունեցայ... կը թուէր ինծի թէ բոլոր տեսածներս արդէն տեսած էի... Նաւու փոքր պատուհաններէն եկած լոյսը, պղնձէ այն փոքր սանդուխները որոնք լցիկները կ'իջնան, բոլոր ասոնք կը յուշէին զիս յիշատակի մը պէս... Կը թուէր ինծի թէ պզտիկութեանս խաղացած, սահած էի այդ սանդուխին վրայ... մարդ երազներուն մէջ տեսած կ'ըլլայ ասանկ բաներ։

Շարլօթ քանիցս շուրջը նայեցաւ ապահով ըլլալու համար թէ առանձին էին։

—Տեսածդ երազ մը չէ, Ճէքս։ Երեք տարու էիր երբ դարձանք Ալժերիէն։ Հայրդ մէկէնմէկ մեռած էր և Թուլէնէն կը դառնայինք։

—Ա՛հ, հայրս Ալժերիի մէ՞ջ մեռաւ։

—Այո... պատասխանեց մեղմիւ գլուխը խոնարհելով։

—Ի՞նչ էր հօրս անունը։

Շարլօթ վարանեցաւ, շատ յուզուած. չէր պատրաստուած այդ յեղակարծ հետաքրքրութեան... Եւ սակայն, այդ խոստովանութիւնը որքան ալ նսեմացուցիչ ըլլայ, չէր կրնար մերժել հայրը ճանչցունելու այդ քսանամեայ տղուն որ ամեն բան հասկնալու և ամեն բան ըմբռնելու տարիք ունէր։

—Ֆրանսայի ամենէն մեծ անուններէն մէկը կը կրէր, զաւակս, անուն մը զոր դուն ալ ես պիտի կրէինք այսօր եթէ յեղակարծ, զարհուրելի աղէտ մը արգիլած չըլլար զայն իր յանցանքը դարմանելու... Ա՛հ, շատ երջանիկ էինք երբ իրարու հանդիպեցանք... Կը յիշեմ, մեծ որսորդութեան մը պահուն էր, Շիֆափի հեղեղատներուն մէջ։ Պէտք է ըսեմ որ այն ատեն սաստիկ կը սիրէի որսորդութիւնը։ Կը յիշեմ իսկ որ սպիտակ փոքր ձի մը կը հեծնէի, ճշմարիտ փոքր սատանայ մը...

Շարլօթ մեկնած էր, սանձարձակ մեկնած իր արաբական փոքր ձիուն վրայ, ցնորքներու այն երկրին մէջէն զոր իր շլացուցիչ երեւակայութեամբ կը բազմամարդէր բոլոր Լորտ Բիմպոնքներով, Սինկաբուրի բոլոր բաճաններովը։

Ճէք չփորձեց ընդմիջել զայն. շատ լաւ գիտէր թէ անօգուտ էր։ Բայց երբ Շարլօթ կեցաւ շունչ առնելու համար, հովէն ու իր վազքին արագութենէն շնչահեղձ, Ճէք օգուտ քաղեց այս կարճ դադարէն իր առաջին հարցման դառնալու համար և շատ զգայուն բառով մը ամփոփեց այդ միտքը որ այդքան շուտ կը ցրուէր.

—Ի՞նչ է հօրս անունը, կրկնեց։

Օ՛հ, զարմացկոտ նայուածքն իր շողուն աչքերուն... Բոլորովին մոռցած էր թէ ինչի վրայ կը խօսէին։

Շատ շուտ, շունչը տակաւին հեւքոտ իր երկար պատմութենէն, պատասխանեց.

—Մարքի տը Լ'Էրան կը կոչուէր, Գ. հուսարներու փոխգնդապետ։

Պէտք է հաւատալ որ Ճէք ազնուականութեան վրայ, իր նախնիներուն և իր առանձնաշնորհումներուն վրայ չունէր նոյն պատրանքները զորս մայրն ունէր, վասնզի ամենամեծ հանդարտութեամբ լսեց իր մեծանուն ծննդեան գաղտնիքը։ Վերջապէս իր հօր մարքիզ ըլլալը արգելք չէր որ ինք հնոցպան ըլլար, և դեռ հնոցպան մը, այնքան ճմլուած, այնքան քանդուած, այնքան գործածութեան անպէտ որքան Սիդնոսի կաթսան այդ պահուն Ատլանտեան ովկէանին խորը՝ վեց հարիւր գրկաչափ վար։ Իր հայրը մեծաշուք անուն մը կը կրէր, աւելի արգելք մը չէր որ ինք Ճէք չի կոչուէր և ըլլար այն տխուր խելախաններէն մէկը զոր կեանքը կը գլորէ ու կը տեղափոխէ իր յարափոփոխ ալիքներուն մէջ։ Մնաց որ այդ հայրը որուն վրայ կը խօսէին՝ մեռած էր, և այդ երազը անծանօթ զգացում մը որ պահ մը յուզած էր Ճէքը, իր հետաքրքրութիւնը գոհացնելուն պէս, ոչնչացաւ ինչպէս ամեն բան իր կարողութեանց թմրութեան մէջ։

—Ա՛հ, տեսնենք, Շարլօթ... Որոշում մը տալու է այս մանչուն մասին։ Յաւիտենապէս չի կրնար անգործ մնալ։ Սրունքները աղէկ են։ Երեսին տալ չըլլայ, եզան մը պէս կուտէ։ Քիչ մը դեռ կը հազայ, բայց Հիրշ կ'ըսէ թէ միշտ պիտի հազայ։ Սակայն բանի մը որոշում տալու էր։ Եթէ շոգենաւերը շատ տաժանելի են, թող երկաթուղի մտնայ։ Լապասէնտր կ'ըսէ թէ աղէկ օրական կը վաստկուի։

Բանաստեղծին այս առաջարկներուն Շարլօթ կ'առարկէր թէ Ճէք տակաւին շատ տկար, շատ թոյլ էր.

—Եթէ տեսնաս ինչպէս շունչը կը կտրի չորս յարկերն ելած ատեն, որչափ նիհար է։ Գիշերը կը լսեմ անոր յոգնիլը։ Բայց մինչեւ որ ուժովնայ, քիչ մը Հանդէսին զբաղեցնելու էիր զինքը։

—Շատ աղէկ, պատասխանեց միւսը։ Մօրոնվալին հետ պիտի խօսիմ։

Մօրոնվալ եւ հաճեցաւ փորձ մը ընել, բայց անյաջող փորձ մը եղաւ։ Մէկ քանի օր, Ճէք գրասենեկի սպասաւորի պաշտօնը կատարեց Հանդէսին։ Փորձերը տպարան տանիլ, թերթերը ծալլել, գոտիները փակցունել. ամեն բան ընել տուին իրեն, բացի երկու սենեակներուն աւլելէ զոր, յատուկ ամօթխածութեամբ մը, դռնապանին ձգեցին որուն առանձնաշնորհումն էր։ Իր սովորական անզգուշութեամբը, Ճէք այս զանազան պաշտօնները կատարեց, տանելով Մօրոնվալի արհամարհոտ ակնարկութիւնները որ խել մը սխալ ունէր գոհացնելիք, և տ'Արժանթօնի ցուրտ զայրոյթները որուն ըղձանքութիւնը կը թթուէր բաժանորդներու յարատեւ ընդդիմութեան հանդէպ։ Այդ բաժանորդները իրաւ կը յամառէին։ Բանաւոր շքեղ տետրակին վրայ, կանանչ սերժով ծածկուած, անկիւնները պղնձով զարդարուն, ուր պիտի գրուէին անոնց անունները, մէկ անուն մը միայն կ'երեւէր, առաջին էջին մէջ մոլորած ինչպէս ընկուզի կեղեւ մը անսահման ամայի ծովուն վրայ. «Պ. Կոմս տը... [illegible]... Մէրըէյէ Դիլ, [illegible]» Շարլօթին կը պարտէին այս բաժանորդը։

Բայց հասոյթներու այս բացակայութիւնը չէր արգիլեր ծախքերուն շարունակուիլը, ոչ ալ խմբագիրներուն ամեն ամսու հինգին ներկայանալը՝ ստանալու համար իրենց ձեռագրին գինը՝ մէկ քանի կանխավճարներով աւելցած։ Մանաւանդ Մօրոնվալ անյագ էր։ Ինք անձամբ գալէն զատ, իր կինը, Սայտը, ճաբոնցի էլէւը կը ղրկէր. տ'Արժանթօն կատղած էր, բայց չէր համարձակէր մերժել։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆԻՍ 14/26, 1896

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Փարիզէ գրուած թղթակցութեան մը մէջ կը գտնենք հետեւեալ տեղեկութիւնները ու դիտողութիւնները.

«Ամրան տաքերուն հետ մէկտեղ Փարիզի հոտերն ալ վերսկսան։ Խօսքս Լուի Վէօյեօյի համանուն գրքին վրայ չէ, այլ այն անուշահոտութեանց (°) վրայ որք գաղղիական ոստանին բնակութիւնն անտանելի կ'ընեն տաքերուն։ Ձեռնհաս անձինք ոմանք կ'ըսեն. «Այս հոտեր Փարիզի արուարձաններէն կուգան»։ Ոչ նուազ ձեռնհաս ուրիշ անձեր ալ կ'առարկեն թէ «Փարիզի կեդրոնէն կուգան այս հոտեր»։ Բժշկագէտներու եւ առողջապաններու խօսքին նայելով, բանջարեղինաց եւ մսեղինաց շուկայէն կուգան այս հոտեր, ճարպերու հալոցներէն, սպանդանոցներէն, կամ ուրիշ տեղերէ զորս հարկ չկայ մի առ մի յիշելու։ Մէկ խօսքով, ամեն կողմէ կուգան, եւ արդէն ա՛յս պատճառաւ դժուար է դարմանը գտնել։

«Բայց եւ այնպէս, մասնագէտներէ բաղկացած յանձնաժողովն որ այս բաղձալի եւ ընդհանրապէս վատառողջ հոտերուն դարման տանելու պաշտօնն ունի յատկապէս, իւր անհրաժեշտ գործին խառնաշփոթ բնութեան չնայելով, կը յարատեւէ, եւ օգտակար բան մը գործելու հետամուտ է։ Ոստիկանութեան վերատեսչին հրաւէրով, գումարուեցաւ առողջապահական պաշտօնարանին մէջ։ Իւրաքանչիւր անդամ իւր կարծիքն յայտնելէ ետքը, Տօքթօր մը երկար տեղեկագիր մը կարդաց, որով կ'ապացուցանէ թէ կարելի է Փարիզէ բառնալ գարշահոտութիւնները, կամ գոնէ մեծապէս պակսեցնել։ Այս մասին Պ. Պ. Միքէլ եւ Լէվի միկրոբաղնական մանրակրկիտ աշխատութիւններ կը կատարեն, որով նախ պիտի ստուգեն հոտերուն ուսկից գալն, եւ յետոյ պիտի ջնջեն զանոնք, քանի որ պատճառը վերնալով արդիւնքն ալ կ'անհետի։

«Սպասելով այս գիտնական քննութեանց վախճանին, պարզ ողջմտութիւնը կը ցուցնէ թէ ամեն ժամանակէ աւելի զգուշութեամբ եւ խստութեամբ պէտք է հսկել վատառողջ ճանչուած հաստատութեանց վրայ, ինչպէս են՝ հանրային լուացարաններ, ճարպ հալեցնող գործարաններ, ելեկտրականութիւն հայթայթող գործանոցներ, հանրային կառքերու ախոռներ, սպանդանոցներ, ևն։ Պէտք է հարկադրել մսագործները, խոզեղինաց ապուխտ եւ երշիկ շինողներն եւ այլ ուտելիք պատրաստողներն որ աւելի մեծաքանակ գործածեն գլիկոյի քլորիւրն, որ ուրիշ ապանեխիչներէ աւելի ուժով կ'անհետացնէ կենդանական ծագում ունեցող գարշահոտութիւնները։ Պէտք է նաեւ Փարիզի ժողովրդեան հասարակ դասերուն մէջ տարածել ապանեխման եւ առողջապահութեան այն հիմնական եւ փրկարար ծանօթութիւններն որոնցմէ զուրկ էին մեր նախահայրերն, որք արդէն ա՛յդ պատճառաւ մեռան, անանկ չէ՞ մի։

«Մասնագէտ Տօքթօրին տեղեկագիրը պիտի տպագրուի եւ յանձնաժողովին անդամներուն պիտի բաշխուի, յառաջիկայ նստին վիճաբանութեան ենթարկուելու համար։ Ինձ ալ թոյլ կը տրուի՞ արդեօք իմ կողմէ փոքրիկ առաջարկ մ'ընելու, որ պարծանօք կ'ըսեմ թէ իմ մտքիս յղացումն է, ո՛չ եւ է գիտական թերթէ ընդօրինակութիւն, բանագողութիւն չէ։ Փարիզի գարշահոտութիւններն ազդուապէս փճացնելու համար, կ'առաջարկեմ նպաստ յատկացնել մանիշակ ծախող փոքրիկ աղջիկներուն, որպէս զի անոնց թիւը շատնայ։ Այս ծաղկեվաճառներու կողովներն, հատը 20 փարանոց փոքրիկ փունջերով լեցուն, շատ անոյշ կը հոտին, եւ վաճառողներն իրենք ալ մեծ մասամբ աղուոր են։ Մանիշակներուն կազդուրիչ հոտը շատ մը վնասակար հոտերու կրնայ յաղթել։ Կը զարմանամ որ այսքան պարզ միջոց մը ցարդ ո՛չ մէկ գիտական հանդէսի մէջ առաջարկուեցաւ։

«Տիրող կարծիքն այս է թէ ամեն աղտոտութիւն կոյուղիներուն ղրկելով, եւ կոյուղիներն ըստ այժմ յարդարելով, գարշահոտութիւնք պիտի դադրին։ Փարիզ քաղաքն արդէն մեծ փոխառութիւն մը կ'ընէ յատկապէս այս նպատակաւ։»

* * *

Ինչպէս կ'երեւի, Փարիզցի գրող մը միշտ Փարիզեան է։ Նոյն իսկ կոյուղիներու եւ գարշահոտութիւններու վրայ խօսած ժամանակ միջոց կը գտնէ մանիշակի բոյրեր վայելել տալու իւր ընթերցողներուն, եւ ծաղկեվաճառ փոքրիկ Փարիզուհիներուն գեղեցկութեան համար «ռէքլամ» ընելու։

Բայց այս բանաստեղծական զարդարանքներ արգելք չեն ըլլար որ շօշափուած խնդիրը շատ դրական խնդիր մ'է, եւ անմիջական վերաբերութիւն ունի հանրային առողջութեան առհասարակ եւ ընտանեաց առողջութեան ի մասնաւորի, — գործածուած բառերն ու բացատրութիւններն որքան ալ անխորժալուր ըլլան։

Երբ Փարիզի մէջ իսկ ամրան տաքերն իրենց հետ կը բերեն գէշ հոտեր, մեզ համար անպատուութիւն մը չըլլար խոստովանիլ թէ Պոլսոյ մէջ այս տաքերուն վարքերու, շուկաներու, մանիշակներու, մարգագետիններու եւ եղեւնեաց պուրակներու կազդուրիչ եւ հոգեպարար բուրումները միայն չեն որ կուգան գգուել մեր հոտոտելիքը։

Եթէ թղթակցին յիշած գարշահոտ աշխատանոցները գիտութեանց եւ արուեստից զարգացման շնորհիւ Պոլսոյ մէջ ալ հիմնուած ըլլային, հետեւանքն աւելի եւս անտանելի կ'ըլլար։ Եւ եթէ Պոլիս նոյն բազմամարդութիւնն ունենար ինչ որ կայ եւ կ'ապրի Փարիզի մէջ, բնակութեանց խառնութիւնն առողջապահական թերութիւններն աւելի եւս աչքի զարնելու կերպով երեւան կը բերէր։

Եւ յետոյ, Պոլսոյ համար մեծ բարեբախտութիւն մ'է տափարակ դաշտի վրայ շինուած չըլլալը. զի բլուրներուն զառիվայրն որոյ վրայ շինուած է քաղաքը՝ կը դիւրացնէ հոսանքները, թոյլ չի տար որ ջուրեր լճանան, եւ պէտք չի թողուր մեքենական ոյժի՝ ջուրի ճամբաներուն վազքը փութացնելու համար։

Ուրիշ առաւելութիւն մ՝ ալ հովի հոսանքներուն անընդհատ յաճախումն է Պոլսոյ մէջ, որով հոտերը միայտուն չեն ըլլար։ Այս օդային հոսանքներ եթէ ցուրտ եւ խոնաւ եղանակին մէջ չափէն աւելի հարբուխի ենթակայ կ'ընեն Պոլսեցիներն, ամառն, ընդհակառակն, մեծապէս նպաստամատոյց կ'ըլլան օդին մաքրութեան։

Անպատեհութիւն մը եթէ կայ, հասարակ ջուրի նուազութիւնն է՝ բաղդատմամբ քաղաքին ընդարձակութեան, մանաւանդ՝ թէեւ ջուրի երկու ընկերութիւնք կան հիմա, բայց աղքատ տուներն որք մեծամասնութիւն կը կազմեն, տարեկան երկու ոսկոյ բաժնեգինը չկրնալով վճարել, կարօտ կ'ըլլան հանրային ձրի ջուրերուն որոց պաշարն անբաւական կուգայ ամառն։ Այս անպատեհութիւններու հետ միանալով ժողովրդեան մեծագոյն մասին բացարձակ անտարբերութիւնն ողջապահիկ կանոններու, մաքրութիւնն անբաւական կ'ըլլայ տուներուն մէջ, եւ հետեւապէս ջուրի ճամբաներուն մէջ։

Մնաց որ, շատ տեղ այս ճամբաներ կանոնաւոր վիճակ մը չունին, թաղեցիներուն անհոգութեան պատճառաւ։ Մարդ կը զարմանայ տեսնելով բազմամարդ թաղեր որոց բնակիչներն ամենայն անտարբերութեամբ կը դիտեն իրենց փողոցներէն անցնող կոյուղիներն որք բաց մնացած են, տեղ տեղ քարէ կափարիչ իսկ չունենալով, այլ միայն տախտակով ծածկուած, ուրիշ տեղեր կափարիչները փլած կոտրած, կամ մէջտեղը բաց թողուած, որով ճամբաները լեցուած եւ գարշահոտութիւնն ամեն կողմ տարածուած։ Եթէ այս թաղեցիք ամենադոյզն գաղափար ունենային մաքրութեան եւ առողջութեան էական կանոններուն, հարկաւ դարման կը տանէին այս աղտոտ վիճակին։ Ո՛չ ոք զիրենք պիտի արգիլէր կարեւոր շինութիւնները կատարելէ, կամ կատարել տալէ որոց որ անկ է։ Բայց քանի որ իրենք փոյթ չեն ըներ, քանի որ իբրեւ ամենաբնական բան մը կը նկատեն այս գարշահոտութիւններ, զարմանալի չէ որ ամառները մանաւանդ զանազան հիւանդութիւնք անպակաս կ'ըլլան իրենց մէջ, եւ առ հասարակ ամենքն ալ գունատ, փտտոյժ, հիւանդկախ մարդիկ են, գլխաւորապէս կիները, ծերերն ու տղաքն, անոնք որ թաղէն դուրս չեն ելներ, եւ միշտապէս կ'ապրին վատառողջ միջավայրի մէջ։ Զարմանալի բան մը եթէ կայ, սա՛ է որ բժիշկներն որք կ'անցնին ու կը դառնան այսպիսի փողոցներէ, դիտողութիւն չեն ըներ թաղեցիներուն թէ ո՛րքան վատառողջ պայմաններու մէջ կը գտնուին։ Կարծես բժիշկները կը սպասեն որ այս անպատեհ պայմանք յառաջ բերեն այն հիւանդութիւններն որք իրենց միջոց պիտի ընծայեն իրենց արուեստին բուժիչ կարողութիւններն ի հանդէս բերելու։

* * *

Այսպիսի վատառողջ պայմանք չունենալով վերջ կը գտնէին եթէ ժողովուրդն անգամ մը համոզուէր ողջապահիկ կանոններուն կարեւորութեան։ Ամենէն աղքատ թաղերուն մէջ իսկ, դրամը չէ խնդրելին այնքան որքան թաղեցիներուն ողջապահիկ հոգածութիւնն։ Ամենէն աղքատ թաղերու մէջ իսկ անձնական աւելորդ վայելքներու համար ամեն ամիս կը վատնուին գոնէ քանի մը մէճիտիյէներ, որք եթէ մէկտեղ գային հասարակաց առողջութեան եւ սիրոյն համար, շատ մը հիմնական թերութիւնք մի անգամ ընդ միշտ կը չքանային։ Այս ճշմարտութիւններն ամենքս ալ պարտաւոր ենք ամեն պատեհ առթիւ յիշեցնելու, վերժապէս՝ դպրոցի տղոց ուղեղին մէջ տպաւորելով անձնական, ընտանեկան եւ հանրային առողջապահութեան պէտքերն եւ էական կանոնները, քարոզչին եկեղեցւոյ մէջ իսկ, քահանան իւր ծուխերուն մէջ, եւ Թաղական խորհուրդներն իրենց իրաւասութեան շրջանակին մէջ խօսելով եւ գործելով այս առողջ եւ առողջարար նպատակաւ։ Այն ատեն, ի բնէ գեղեցիկ այս քաղաք շատ աւելի մաքուր, գեղեցիկ եւ առողջարար վայր մը կը դառնայ, յօգուտ միլիոնի մօտ բնակիչներուն։ Եւ ինչ որ ճշմարիտ եւ հանրօգուտ է մայրաքաղաքին համար, ինքնին կը հասկցուի գաւառային քաղաքներու համար ալ։ Բ. Փ.

Քաղաքական կացութիւն

ՄԱՏԱԿԱՍԿԱՐ Փրանսական գաղթականութիւն հռչակուած ըլլալով, այս նոր կացութեան առաջին արդիւնքներէն մին եղաւ ազատ արձակել Մատակասքարի կալուածատէրներուն եւ ուրիշ ամեն բնիկներու ձեռքը գտնուած տեղացի կամ օտարամուտ գերիները։ Երեսփ. Ժողովոյ մէջ առաջարկուեցաւ անօրէնութիւններ ողոքել գերեաց տէրերուն սեփականութեան իրաւունքները պաշտպանելու համար։ Անգլիացիք Բարկլայոյ գաղթականութեան մէջ գերիներն 100 տարի առաջ արձակած ըլլալով առանց փոխարինութիւն ընելու գերեաց տէրերուն, Պօէրներն, որք այն գերիները կ'աշխատցնէին, հարկադրեցան թողուլ անգլ. նորաստաց գաղթավայրն եւ երկրին ներսերը քաշուեցան։ Մի՛ գուցէ, ըսուեցաւ Փրանսայի Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, գերեաց տէրերուն չափազանց դժգոհութիւն պատճառէ այս անմիջական անօրէնութիւն։ Բայց Ժողովը մտիկ չըրաւ։ «Մեր իշխանութեան ներքեւ գերութիւն չի կրնար գոյութիւն ունենալ վայրկեան մ'իսկ»։ Կառավարութիւնն ալ այսպէս խորհեցաւ, եւ հետեւեալ որոշմնագիրը քուէարկեցաւ։

«Գերութիւնն ի Մատակասքար ջնջուած ըլլալով Կղզւոյն փրանսական գաղթականութիւն հռչակուելովը իսկ, կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք պիտի առնու գերիներուն անմիջական ազատագրումն ապահովելու համար։»

544 քուէարկուաց միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ այս որոշում։ Կղզւոյն մէջ 500,000 գերի կայ։ Այսչափ գերի մէկէն ազատ արձակելը բաւական մեծ գործ է, բայց Խորհրդարանը պնդեց այս հիմնական սկզբունքին վրայ թէ «ո՛վ որ Փրանսական հողին վրայ ոտք կոխէ՝ ազատ կ'ըլլայ։»

ԼՈՐՏԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎՆ 113ի դէմ 142 քուէով ընդունեց այն օրինագիծ որ այրիացեալ էրիկ մարդիկը կ'արտօնէ ամուսնանալու իրենց հանգուցեալ կնոջ քրոջն հետ։ —Այս օրինագիծ բազում տարիներէ հետէ ամեն տարի կ'առաջարկուի Խորհրդարանին, եւ մէկ կամ միւս Ժողովոյն կողմէ ընդունուելով, բայց միւսէն չընդունուելով, օրէնքի ոյժ չի ստանար։ Կը մնայ տեսնել թէ այս տարի Երեսփ. Ժողովն ալ պիտի ընդունի՞, որպէս զի օրէնք ըլլայ վերջապէս։ Գլխաւորապէս անգլիքան կղերն է որ կ'ընդդիմանայ։ Ազնուականները միշտ ի նպաստ կը քուէարկեն, եւ այս անգամ ալ Կալլէսի իշխանն, իւր փեսայ Ֆայֆի դուքսն եւ իւր որդի Եորքի դուքսն ի նպաստ քուէարկեցին։

ՖՐԱՆՑ ՅՈԶԷՖ ԿԱՅՍՐ մասնաւոր ունկնդրութեան ընդունեց Չեռնակորայի Նիքոլա իշխանն, որուն աստ փոխադարձ այցելութեան գնաց։ Իշխանը Կոլուխովսքի կոմսն ալ ընդունելով խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ անոր հետ։

ՃԱՊՈՆԻ եւ Պեքինոյ միջեւ առեւտրական դաշնագիր մը ստորագրուեցաւ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, հարցապնդում մը եղաւ «Հունգարիոյ դէմ Հակահրէականաց կողմէ եղած յարձակումներուն վրայ»։ Վարչապետ Պ. Պանֆի պատասխանեց թէ Տքթ. Լիւկըրի անձնաւորութիւնն արժանի չէ լուրջ վիճաբանութեան մը Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ։ (Ջերմ ծափահարութիւններ։) Եթէ Հակահրէականաց ցոյցերն ազդեցութիւն ունենան Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ յարաբերութեանց վրայ, աւստրիական կառավարութիւնն յայնժամ իւր պարտականութիւնը պիտի կատարէ։ Վարչապետն յարեց թէ ինք տեղեկութիւն չունի որ հակահրէական գործիչներ եկեր են Հունգարիա եւ իրենց գաղափարները պարունակող տետրակներ կը բաշխեն։ —Երբ աւելի առջեւ բերուի թէ Տքթ. Լիւկըրի անձնաւորութիւնն՝ իբրեւ պետ Հակահրէականաց՝ ո՛րչափ մեծ կարեւորութիւն ստացած է Աւստրիոյ Խորհրդարանին, քաղաքային ընտրութեանց եւ լրագրութեան մէջ, մանաւանդ վարչապետին յայտարարութեան ո՛ր աստիճան խորհուրդ եւ կշռուկ ըլլալն ըստ բաւականին կը հասկցուի։ Չէ մոռցուած թէ Աւստրիոյ Կայսրն ինք անցեալները գեղեցիկ գործ մը կատարած էր իւր ներկայութեան ընդունելով զՏքթ. Լիւկըր եւ յորդորելով զնա որ հրաժարի Վիեննայի քաղաքապետի պաշտօնէն որուն ընտրուած էր ստուար մեծամասնութեամբ, պատուէր զոր հակահրէական կուսակցապետն անմիջապէս գործադրեց։

ՍՊԱՆԻԱ.—Մերակոյտին մէջ, ազատական կուսակցութենէն երկու անդամք պահանջեցին որ Սպանիա մերժէ Միացեալ Նահանգաց հետ ունեցած այն պայմանագիրն որ ամերիկեան քաղաքացիներուն թոյլ կուտայ Քուպայի մէջ զերծ մնալ զինուորական իրաւասութենէն։ Պահանջեցին նաեւ որ կառավարութիւնն աւելի խիստ ընթացք մը բռնէ Մ. Նահանգաց դէմ որ աչք կը գոցէ Ամերիկացիներու կողմէ Քուպացիներուն զէնք եւ ռազմամթերք տրուելուն։

—Ամերիկեան, փրանսական եւ գերման կառավարութիւնք քանի մը միլիոն ոսկի կը պահանջեն Սպանիայէն, ի փոխարէն այն վնասներուն զորս իրենց հպատակները ցարդ կրեր են Քուպայի մէջ պատերազմին երեսէն։ Սպանիա խոստացաւ քննել այս պահանջումներ եւ արդարութիւնն ի գործ դնել, եթէ ապացուցուի թէ սպանիական իշխանութիւնք պատասխանատուութիւն ունին կրուած վնասներուն մէջ։

ՔՈՆԿՕՅԻ նորակազմ Պետութիւնն ալ խոստացաւ քննել գերման կառավարութեան պահանջումն, որ վնասուց հատուցում կը պահանջէ գերման հպատակներուն համար. զի գերմանահպատակ սեւերու խաղաղ կարաւան մը, որ Ափրիկէի արեւելեան ծովեզերքէն մեկնած էր, Քոնկոյի պետութեան զօրաց կողմէ զարնուած է Թանկանիքա լճին հարաւ-արեւմտեան եզերաց վրայ։ Առաջին անգամը չէ որ Գերմանիա կը գանգատի Քոնկոյի Պետութեան մալղոց արարքներէն։

ՊԱԼԹԻԿԻ նաւարանին մէջ այս օրերս կը սկսի շինութիւնը ռուսական ամենամեծ զրահաւորին, որ անգլ. ամենամեծ զրահաւորին չափ խոշոր եւ հզօր պիտի ըլլայ, 520 ոտք երկայնութեամբ եւ 14 հազար թոնօ տարողութեամբ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՄԱԴԱՊԵԼԷՆՆԵՐՈՒՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Յունիս.—Բարկլայէն այսօր գաղթային պաշտօնարանն եկած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ Մադապելէներուն ապստամբութիւնը կը ծաւալի։ Անգլ. պետական զօրքերն անբաւական են շարժումը կասեցնելու։ Ապստամբները տիրեցին Սալզպըրի նաւահանգստին։

(«Սալզպըրի», Մաշօնալանտի մայրաքաղաքը, ծովեզերք չէ որ նաւահանգիստ ունենայ։ Հեռագիրը թերեւս պէտք է ըլլայ «Սալզպըրի ամրոցը»։ Ծ. Խ.)

—Անգլ. կառավարութիւնն որոշեց Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Օլնիի կոչում ընել՝ արձակման համար անգլ. գործակալին զոր Վէնեզուէլացիք ձերբակալած են։

ԹՈՒՆՈՒԶ.—Ալի-պէն-Մէլլի, որ դժբախտ Մորէսի մարքիզին կ'ընկերանար, եւ անոր խումբէն ողջ մնացեալ միակ մարդն է, Թունուզ հասաւ։ Պատմեց թէ ինչպէս սեւերը դերիկը փճացուցեր են մարքիզն եւ իւր երկրորդ խմբին բոլոր մարդիկը, Փրանսացի ըլլան թէ սեւ, ինչպէս արդէն գրեցին լրագիրք։

ՓԱՐԻԶ.—Աւդոնի դատն սկսաւ պատժական ատեանին առջեւ, ի ներկայութեան մեծ բազմութեան։

—Օրլէանեան գերդաստանէն Նըմուրի ծերունի դուքսը մահամերձ է։

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԿՐՕՆԱԿԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Երրորդ թիւը պիտի հրատարակուի վաղը, շաբաթ, 15 յունիս, հետեւեալ բովանդակութեամբ եւ Արմաշու Դպրեվանուց Միաբանութեան խմբագրութեամբ.

Թուղթ օրհնութեան Ամեն. Ս. Պատրիարքի Հօր
Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ե. Վ. Դ.
Քրիստոնէութեան քարոզականը ԲԱԲԳԷՆ Վ.
Նշան խնդրել Յիսուսէն ԽՈՍՐՈՎ Վ.
Կանոնք Եկեղեցւոյ ՄԱՇՏՈՑ Վ.
Խաղաղութիւնը փոթորկին մէջ ՄՈՒՇԵՂ Վ.
Քաղուածք ԹԷՆ
Ազգային եւ Քաղաքական լուրեր

Գին 40 փարա

ՏՕՔԹ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Վկայեալ Ֆիլատելֆիոյ եւ Նիւ Եորքի համալսարաններէն, երեք տարի հիւանդանոցաց մէջ ծառայած, յետ տասն եւ հինգ ամեայ փորձառութեան, իւր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Սաղըզ Աղաճ փողոց թիւ 47 տունը, ուր կ'ընդունի հիւանդ ամեն օր ժամը 7—11. Երկուշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ձրի կը դարմանէ իրեն դիմողները, իսկ առաւօտները բացի կիրակիէ մինչ կէսօր կը գտնուի Գատըգիւղ հայոց եկեղեցիի մօտ ատամնաբոյժ Պօնիփէյի տունը ուր երեքշաբթի օրերը ձրի կը դարմանէ իրեն դիմող աղքատները։ Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւնք եւ կը կատարէ վիրաբուժական ամեն կարգի գործողութիւնք։ 457 57—78

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Յառաջիկայ կիւրակէ, որ է Յունիս 16, գիւղիս Գարթալի Ս. Նշան եկեղեցւոյ բազմաշխատ լուսարար տիրացու Սերովբէ Գ. Նաւասարդեանի քահանայական Ս. պաշտօնի կոչման սրբագործութիւնը պիտի կատարուի, այս առթիւ Պատրիարքական որոշմամբ Գեր. Գրիգորիս Արքեպս. Ալեաթճեան հրաւիրեալ է նորին ձեռնադրութեան հանդէսը կատարել։

Ուստի կը խնդրուի բարեպաշտ ազգայիններէ, որ բարեհաճին ներկայ գտնուիլ նոյն աւուր շքեղ հանդէսին։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Ա. ՓԱՓԱԶԵԱՆ	Գ. ԴԵՐՋԱԿԵԱՆ

1896 Յունիս 10

Ժամանակացոյց կառախմբոց

	Ժմ. վր.		
Կամուրջէն կը մեկնի	10—40	11—	1—10
Հայտար Փաշաէն »	11—15	11—45	1—45
Գարթալ ժամանէ	12—10	12—42	2—37

Իսկ վերադարձի համար երեկոյին մինչ ժամ 11—15։

Հանգուցեալ Յովհաննէս էֆէնտի Մանիսալեանի ընտանեաց եւ զաւակաց խնդրանօք յառաջիկայ կիւրակի Յունիս 16 գիւղիս Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ վասն հոգւոյ հանգուցելոյն, Գեր. Տ. Մկրտիչ եպիսկոպոս Վէհապետեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ։

Ուստի ի տեղեկութիւն ջերմեռանդ ժողովրդեան կը ծանուցուի։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Գուզկունճուքի

Ատենադպիր	Ատենապետ
Պ. Յ. ՍԵՐՎԻՐԵԱՆ	Հ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ

Գուզկունճուք,

Յառաջիկայ կիւրակէ Ս. Եկեղեցւոյս տօնախմբութեան առթիւ հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել Ղալաթիոյ քարոզիչ Արժ. Տ. Եղիշէ Ծ. Վ. Դալիֆաճեան, որ միանգամայն քարոզ խօսելով պիտի մխիթարէ ժողովուրդն հոգեւորապէս։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Պօյաճը գիւղի

Վ. Ատենադպիր	Վ. Ատենապետ
Ա. ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ	Գ. ՆԷՇՏԷՐՃԵԱՆ

Պօյաճը գիւղ 1—2

ՂՐԿՈՒԱԾ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ

200 Մանկանց գիրքը, 100 Մարգարիտներ, 50 Սիրուն Զբօսարան, 35 Ոսկեմատենիկ, 25 Մանկավարժ. Քերականութիւն, Ա. 25 Մանկավարժ. Քերականութիւն Բ. 13 Աշխ. Քերականութ. Պօղաճեան (գործածուած), 25 գրաբար Քերականութ. Դարագոչ (գործածուած), 20 Նախնակ. Քրիստոնէական, 20 Սրբազան Պատմ. 15 Կրօնք Քրիստոնէական, 18 Թուագիտութիւն, Նախապատրս. (12 հատը գործածուած) 15 Թուագիտ. մասն Ա. Փալազաշեան, 10 Թուագիտ. մասն Բ. Փալազաշեան, 10 Թուագիտ. Գ. Փալազաշեան, 6 Աշխարհագր. Ալլահեան (գործածուած), 3 Մարդակազմութ. Մայաթեան (գործածուած), 1 Արուեստ Տոմարականութեան, Փալազաշեան։ 4 Հայ. բառգիրք Ս. Գաբամաճեան, 1 Տարրական Սկզբունք գրահաշուոյ Փալազաշեան, 1 Բառարան տաճկերէն Հայ. Աբիկեան, 1 Բառարան հայ. Գաղ. Ոսկեան, 30 Օսմ. Քերական Աբիկեան, 20 Լէթաիֆը աստր, Ա. մաս. 20 Լէթաիֆ Րիգա, 15 Առաջնորդ ուղղագր. օսմ. լեզուի, 10 տարերք համառօտ օսմանեան լեզուի, 25 Թալիմը Գրաաթ, Ա. մաս, 36 տճկր. գեղագր. տետրակներ, 11. Ֆրանսերէն քերական Թ. Թէրզեան (գործածուած) 10 Տարերք Թարգմ. ֆրանս. հայ. Ս. Թէրզեան, 10 ֆրանս. քերականութիւն Շիշմանեան, 1 Դպրոցական կարգապահութիւն։ Գում. 783 կտոր, որոնց 712ը նոր եւ 70 կտորը գործածուած։

Սոյն 783 կտոր դասագրքեր (որոնց 713 կտորը նոր եւ 70 կտորը գործածուած), կրթասէր ազգայնոց կողմանէ գաւառացի աղքատ աշակերտաց ի նպաստ նուիրուածներէն, ստացայ ձեռամբ Յ. Գ. Փալազաշեան էֆ.ի, Սեբաստիա ղրկելու եւ տեղւոյն առաջնորդարանը յանձնելու համար։

ՈՍԿԵԱՆ Յ. ԹՈՒՆԵԱՆ
[illegible]
96 Յունիս 13, Կ. Պոլիս

Ներքին լուրեր

ԹԱՀԻՐ ՓԱՇԱ, Ե. զօրաբանակին նորընտիր հրամանատարը, իր պաշտօնատեղին Սուրիա ժամանեց։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ նահանգաց քննիչ յանձնաժողովը, որ ճամբայ ելած է մայրաքաղաքս գալու համար, Եանեաի նահանգին եւ ուրիշ գաւառներուն մէջ կատարած իր քննութեանց տեղեկագիրը ղրկած է ձեռնհաս իշխանութեան։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նորընտիր կուսակալ Զիհնի փաշա չորեքշաբթի օրն իր պաշտօնատեղին ժամանելով գործի ձեռնարկեց։

—Նախորդ կուսակալ Մունիր փաշա երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Մախսուսէի Պէնկազի շոգենաւով եւ ուղղակի կայս. պալատ գնաց։

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱՒ.—Սապահ կ'իմանայ թէ իտալական զրահաւոր մը Հանեաի (Կրետէ) նաւահանգիստը ժամաներ է։

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանի Հուգուգի ճիւղին նորընտիր նախագահ Մէճտի էֆէնտի երէկուընէ իր պաշտօնին ձեռնարկեց։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ նորընտիր դեսպան Պ. Վիլլա Ուռութիա իր յանձնարարագրին պատճէնը յանձնեց Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Թէվֆիգ փաշայի։

—Եպարքոսական թարգման Խայրէտտին պէյ ու Արտաքին գործոց նախարարութեան թարգման Միքայէլ էֆէնտի երէկ սպանիական դեսպանատունն երթալով բարի գալուստ մաղթեցին դեսպանին։

ՇՈՒԷՏԱԿԱՆ դեսպան Սթէնպօք կոմսն ու կոմսուհին երէկ մեկնեցան մայրաքաղաքէս Մէսաժըրիի Սէյֆօ շոգենաւով։

Դեսպանն առջի օրը Բ. Դուռն երթալով իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին։ Դեսպանը ներկայացուց Պ. Ֆրէտոլմը որ իր բացակայութեանը միջոցին գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ։

Երէկ առտու եպարքոսական թարգման Խայրէտտին պէյ ու Արտաքին գործոց նախարարութեան թարգման Միքայէլ էֆէնտի շուէտական դեսպանատունն երթալով ողջերթ մաղթեցին Սթէնպօք կոմսին։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ծրագիր մը մատուցուելով երեսուն տարուան մենաշնորհ խնդրուած է՝ շոգենաւակներ բանեցնելու համար Ախորգաբուի, Հայտար Փաշայի, Գատըգիւղի, Մօտայի, Եօղուրտճը Չէշմէի ու Գալամըշի եւ Ֆէնէր Պաղչէի ու Ջիֆթէ Հավուզներու միջեւ։

ԲՈՒԷՍԻ ԺԷՆԷՐԱԼ ՕԹՈՄԱՆ դրամատան բաժնետարց ընդհանուր ժողովն առջի օրն ի նիստ գումարուեցաւ։ Տարեկան գործառնութեանց տեղեկագիրը կարդացուելով ընդունուեցաւ։ 1895 տարւոյն մէջ գոյացած շահն է 41,574 ոսկի։ Այս տարի շահաբաժին չպիտի վճարուի, այլ այդ գումար պիտի աւելցուի պահեստի դրամագլխին վրայ։ Շահաբաժին չվճարուելու պատճառը սա է թէ ընկերութեան քով գտնուած արժէթուղթերու գնոյն վրայ 129,880 ոսկւոյ կորուստ մը եղած է սեղանաւորական տագնապին պատճառաւ։ Երեք տեսակ պահեստի դրամագլուխներու գումարը հասած է 132,353 ոսկւոյ։ Վարչական ժողովոյ անդամներէն Պ. Պ. Պէնիօա ու Արիֆիտ Թուպինի վերընտրուեցան։

Տ. ՔԻՐԻԼԼՈՍ, Էտիրնէի Յունաց մետրապոլիտն, որ անձնական տկարութեանը պատճառաւ արձակուրդ ստացած էր Ֆէնէրի Պատրիարքարանէն, երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս եկաւ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան պահականաւը՝ Տօնէց՝ երէկ Մուտանիա ուղեւորեցաւ։

ԲԵՐԱՅԻ ոստիկանաց ժողովին նախագահ անուանեցաւ Պէշիքթաշի ոստիկանութեան առաջին գօմիսէր Մէհմէտ էֆէնտի։

ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ հանքերուն ընկերութեան ներկայացուցիչ Պարոն Պէռնար տը Ֆանթօնվալ մայրաքաղաքս եկաւ՝ նոյն ընկերութեան համար Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալութիւն մը հաստատելու նպատակաւ։

ՀԱՆՔ. — Ձեռնհաս իշխանութիւնը 99 տարի պայմանաժամով մենաշնորհ պիտի տայ Գարասի նախորդ կառավարիչ Բէշատ փաշայի՝ շահագործելու բորքարի (յինիլթ) հանք մը, որ կը գտնուի Պեօյիւք Չէքմէճէի Քայիքլաթիա գիւղին մօտ։

—Անտառաց ու հանքաց նախարարութիւնն որոշեց կայս. առագ թիկնապահ Միւշիր Ֆուատ փաշայի եւ ընկերներուն՝ Հայկը պէյի, կոմս պօղտարիի ու Խաչատուրեան Մկրտիչ էֆէնտիի մենաշնորհ տալ՝ շահագործելու Պօռասիթի հանք մը, որ կը գտնուի Պալըքէսէրի Ֆարթ գիւղախումբի Սուլթան Չայըրը գիւղին մէջ։

Նախարարութիւնը այդ խնդրոյն վրայ հրահանգ խնդրեց Բ. Դուռնէն։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Կայս. Դիտարանը տեղեկութիւն ստացաւ թէ Այտընի նահանգին Մէրմէրիս գաւառակին մէջ կիրակի օրը երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է ինչպէս նաեւ նոյն օրը Ռոտոսի մէջ։

ՔՈԼԵՐԱ. — Աղեքսանդրիայի մէջ երեքշաբթի օրը քոլերայէ չորս դէպքեր պատահեցան։ Գահիրէի մէջ 7 դէպք ու 6 մահ։ Ուրիշ տեղերու մէջ 145 դէպք ու 103 մահ։

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԻ ու Այաթէֆանօսի բնակիչք, աղերսագիր մը մատուցանելով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, խնդրեցին արտօնութիւն շնորհել որ Սիրքէճիէն Այաթէֆանօս երկաթուղւոյ երկրորդ գիծ մ'ալ շինուի։ Այդ աղերսագիր ինչպէս նաեւ նոյն խնդրոյ համար եղած ծրագիրը՝ յանձնուեցան Նախարարաց Խորհրդոյ։

ՍԱԼՕՎԱՅԻ ԴԷՊՔԸ. — Տիկին Պրանցօն ու Օր. Բարթոլոմեանը լեռը տանող աւազակներէ մին՝ Նիքօլ՝ ձերբակալուած էր։ Սապահ կ'իմանայ թէ անոնց մին ալ ինչպէս նաեւ մէկ քանի հանցակիցներ ձերբակալուեր են։

ՍԵՐԳԻԱԿԱՆ դեսպան Պ. Վլատան Եօրկէվիչ, որ իր հօրը մահուանը առթիւ Պելկրատ գնաց, Աղեքսանդր թագաւորին ներկայանալով երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է։ Դեսպանը նոյնպէս տեսակցեր է նախարարապետ Պ. Նովաքովիչի հետ։

Սեւ Լեռան իշխանը ցորչափ Պելկրատ մնայ, Պ. Վլատան Եօրկէվիչ ալ ներկայ պիտի գտնուի։

ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ Քօնսթանթինօբլէր Հանտէլսպլաթ (Առեւտրական Լրագիր Կ. Պոլսոյ) նոր թերթին առաջին թիւն երէկ հրատարակուեցաւ։ Արտօնատէրն է Պ. Բէլլէր։

Պ. ԿՐՕՍՀՕԼՑ, արեւելեան երկաթուղեաց տնօրէնը, երէկ Վիեննա ուղեւորեցաւ։

ՊԷՅՔՕԶԻ Նախնական դատարանին անդամ անուանեցաւ Հաճի Վասըֆ էֆէնտի։
—Պէյքօզ գաւառակին արկղակալ անուանեցաւ Սէյիտ էֆէնտի։

ՊԷՐՈՒԹ նահանգին պահականաւը՝ Արծաթի՝ Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի գայ։ Անոր տեղ ղրկուած է Խայրէտտին շոգենաւը։

ՔԱՐԱՓՆԻՐՈՒ ընկերութիւնն արտօնուեցաւ Պոլսոյ կողմի քարափը երկարել Սիրքէճիէն մինչեւ Սարայպուրնու փարոսը։

ՌՈՒՍԱՑԻՆ նախարարութիւնը հրամայեց որոց որ անկ է՝ փութացնել տասներեկ չրջան մարտանաւերու շինութիւնն, որ կը կատարուի Թէրսանէի և Իզմիտի նաւարանին մէջ։

ԴԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ կոյուղիին ծովը թափած մասը սկսած է մաքրուիլ։ Կըսուի թէ ծովեզերաց այդ մասին առջեւ քարափ մը պիտի շինուի։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ կը գրեն թէ այս տարի կեռասը, բալը, տանձը, ծիրանը, խաղողը և այլ պտուղներ խիստ առատ են։

ԿԷՏՐ. ՔԱՆՏԻՆ հիւանդանոցին բժշկական մարմնոյն վրայ աւելցաւ Սկիւտարի ոստիկանութեան բժիշկներէն Ճօրճի էֆէնտի, որուն յաջորդեց Մալթէբէի հիւանդանոցին բժիշկներէն դեր-հազարապետ Հիւսնի էֆէնտի։

ՎԱՐԱՔՆՆԻՉ ատենի պատժական ճիւղը օրինական ինչ ինչ պատճառներով ջնջեց Նախնական դատարանի այն վճիռը, որով Բերայի վճռագրերու գործադրութեան պաշտօնատան արկղակալներէն Նուրի պէյ՝ 127,000 դրուշ խերպուցած ըլլալու ամբաստանութեամբ՝ երեք ամսուան բանտարկութեան դատապարտուած էր ինչպէս նաեւ այդ գումարը հատուցանելու իր երաշխաւորին՝ Իսմէր աղայի հետ։ Այդ դատ վերստին պիտի տեսնուի։

ՊՈԼՍՈՅ պատժական ատեանն երէկ դատեց Թղթատարատան աւանդներու նախորդ պաշտօնեայ Հալիմ էֆէնտին որ ամբաստանուած էր թէ առեւտրական դատարանին մէջ՝ սեղանաւոր Հարօնաչի էֆէնտիի դէմ երկու կեղծ մուրհակներ ցոյց տուած էր՝ մին՝ 3500 և միւսը՝ 700 ոսկինոց։ Հալիմ էֆէնտի դատապարտուեցաւ մէկ տարուան բանտարկութեան։ Դատարանը նաեւ ոչնչեց այդ մուրհակները ջնջելու։

ՈՃԻՐՔ.—Առջի գիշերը Ղալաթիոյ մէջ Օլկա անուն անպարկեշտ կին մը իր հոմանին՝ գինեպան Ծորկին՝ ոտքէն վիրաւորեց։

—Երէկ առտու Բերայի մէջ Նպարավաճառի աշակերտ մը կռուի բռնուեցաւ ճիչերճիի մը հետ և ձեռքը գտնուած երկաթը անոր ծոծրակին զարնելով վիրաւորեց։ Զարկողը ձերբակալուեցաւ։

—Բերայի կողմը առջի գիշերը անծանօթ անձ մը Սթամաթ անուն մարդը վիրաւորեց նզգրէն։ Սթամաթ հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՏԱՐԵՑՈՅՑ. — Արեւելեան տարեցոյցի վարչութիւնը Բերա Մեծ Փողոցը, Ռուսական դեսպանատան քով, Վիէյլ գրատան ցուցափեղկերուն մէջ ի ցոյց պիտի դնէ քանի մը օրինակներ իր փառակազմ տարեցոյցերէն Եւրոպայի վեհապետներուն և իշխաններուն սահմանուած։ Այս ցուցադրութիւն պիտի տեւէ մինչեւ շաբաթ իրիկուն։

ԱԼՊԵԱՆ ԹԻՑ.—Լաւագոյնը մաքրագականներուն. 20 տարուան յաջողութիւն։ Պահանջել Rech ստորագրութիւնը։

ԱԶԳ. ԹԷՆՊԷՔԻԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Թէնպէքիի ընկերութեան 1892ի 5% պարտաթուղթերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1896 յունիսին թիւ 8 կտրոնը իրենց պիտի վճարուի այս թուականէն ըսկսեալ Օսմ. Կայս. Պանքային մէջ ի Ղալաթիա, մէն մի պարտաթուղթի համար 11.50 ֆրանք։ 5—10

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանրային պարտուց վարչական խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ 1881 դեկտ. 8/20ի կայս. հրովարտակին Ն. յօդուածին, 5 հատուածին համեմատ բոլոր այն կտրոնները որոնք գանձուած չըլլան վեց տարուան ժամանակամիջոցի մէջ, իրենց պայմանաժամէն սկսեալ, պիտի ջնջուին։

Հետեւապէս 1890 սեպտ. 1/13ի կտրոնները որոնք մինչեւ 1896 սեպտ. 31/12 չգանձուին, վար պիտի դրուին օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան մէջ։

Կ. Պոլիս 1 յունիս 96 4—15

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Սմբատ Դաւթեանի

Թիւ 16, Քազասքէր խան, Սթամպոլ

Ա. Վարժութիւն Մանկանց, Ե. տիպ	3
Բ. » » Գ. »	5
Գ. » » Գ. »	5
Տարրական Քերականութիւն Գ. »	2
Լրացուցիչ Դասընթացք	3
Փնջակ պատկերազարդ	1¼
Փունջ, Աշխ. հաւաքածոյ Գ. »	3
Երկրորդ Փունջ հաւաքածոյ	6
Գործ. Ընթ. շարադրութիւն Բ. »	3
Բանալի Շարադրութեան	10
Ընթերցարան հայ լեզուի	2
Սկզբունք համաձայնութեան	2½
Ընթացք կրօնի ուսման	2
Alphabet français	2
Պատկերազարդ Այբբենարան	½
Ցայտագիր գործակալութեան	2

ԾԱՆ. — «Առաջին եւ Երկրորդ վարժութիւն Մանկանց» անուն գրքերը Տաճկախօս գաւառներու յատուկ են։ 515 7—10

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Ե. զօրաբանակին (Սուրիա) հրամանատար անուանեցաւ Ծքոտրիի նախկին կուսակալ Միւշիր Թահիր փաշա։

Վճռաբեկ ատենին տուգին նախագահ անուանեցաւ նոյն ատենին տջերգպրոց(?) ճիւղին նախագահ Շէֆիք էֆէնտի, պահելով հանդերձ իր այդ պաշտօնը։

Վճռաբեկ ատենի Հաշտոցի ճիւղին նախագահ անուանեցաւ նոյն դատարանի անդամներէն Մէհմէտ էֆէնտի։

Իւլաի առաջին աստիճան տրուեցաւ Հալէպի նահանգին Մէքթուպճի Շէֆիգ պէյին։

Միրիմիրանի աստիճան՝ Ֆիզանի կառավարիչ Էնվէրի պէյին։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ատանայի Ռէժիի տնօրէն Ահմէտ պէյին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Զեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն։

«Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութիւնը ծանուցած է թէ՝ խոյմ ուխտաւորաց Թղթակցութիւններուն ու առաքմանցը դիւրութիւն մը ըլլալու համար՝ Պէրութի մաքրանոցին մէջ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, ըստ առաջնոյն կայան մը հաստատելով հաղորդակցութիւնք սկսած են։»

—«Յունիս 12 թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Սըվազի, Մուսուլի, Հալէպի, Տիարպէքիրի, Գասթէմունիի, Պիթլիսի, Պրուսայի և Էնկիւրիի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՏԻԶԱԿԷՆ

Պարտիզակի ժողովուրդը անակնկալ կորուստ մ'ունեցաւ ամսոյս 7ին, յանձին Մեծ. Արթաքի էֆէնտիի Մկրեան, կրտսեր եղբայր Արժ. Տ. Յովհաննէս Աւագ քահանայի։

Իր գերդաստանին բարեմոյն ընտիր ու գովանի յատկութեամբ օժտեալ անձնաւորութիւն մ'էր հանգուցեալը։ Բաց ի կառավարական ուրիշ պաշտօններէ՝ չուրջ տասն և չորս տարիներէ ի վեր Նիկոմիդիոյ Արքունի Ագարակին տեսչութիւնը կը կատարէր և ուրկէ իսկ դարձած էր այն օր՝ երբ մահը զինքը կը դիմաւորէր, հակառակ բժշկական ճարտար ջանից, սրտի անհանգստութենէ մը տանջուած։ Նոյն գիշերն հեռագրուեցաւ նորա մահուան գոյժը Տ. Մկրեան հօր, որ շաբաթ երեկոյ գալով ի Նիկոմիդիա, տեղւոյն պատուաւոր ազգայնոց ոմանց հետ կիւրակէ առաւօտ, յունիս 9, հասաւ ի Պարտիզակ, թախծալից և վշտահար։ Ցուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը կատարեցաւ ի վերջ Ս. Պատարագի, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան. հոգեհանգստեան աղօթքներէ վերջ՝ ներկայ յօդուածագիրն յեկեղեցւոյ խօսեցաւ դամբանականն, յետ որոյ սգակիր յուղարկաւորաց բազմութիւնն երգեցիկ մանուկներով առաջնորդուեցաւ ի գերեզմանատուն, ուր ևս բարձրագոյն վարժարանի ուսուցիչներէն Մակարեան Ստեփան էֆէնտի դամբանականաւ մը ի վեր հանեց հանգուցելոյն առանձնայատկութիւններն և Մկրեան տան անդամոց լաւ նկարագիրն։ Մկրեան Տ. Հայրն արտասուալից աչքերով ընդունեց ժողովրդեան ցաւակցական արտայայտութիւններն ու յարգանքները։

Հանգուցեալն՝ որ 62 տարեկան էր, ծնեալ 1834 Ապրիլ 23, կը թողու ի սուգ անմխիթար իւր այրի Տիկինն, հոգեզաւակ դուստրն և փեսան Մինաս էֆ. Սէմէրճեան՝ ուսուցիչ Ազգ. վարժարանին և հասնայն պարագայներն ու ծանօթներ։

Ա. ՀԱՐԷԼԵԱՆ

Պարտիզակ, 1896 Յունիս 11

ԿԱՏԱԿՄԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

—Հէյ, մակոյկ... եկէք հոս առէք զիս

Եւ խոշոր Բանչէն, ծով օրուան մը պէս երկար, աւելի կը բարձրանայ եղերքի ուռիներուն մէջ երեւնալու համար փոքր մակոյկէն որ յամրաբար կ'իջնայ Սէնէն և որուն մէջ կը գտնուին երիտասարդներ և երկու կիներ։ Նկարիչներ կան, Շաւլօ և Պէրնիքար, քանդակագործ մը, Շանպօրէլ, յետոյ Մորան, խմբագիր մը Մէսաժէ տը Թէաթրին, և Լաքէռիէ, երիտասարդ բանաստեղծ մը որ թատերախաղ մը կ'աւարտէ Օտէոնի համար։ Երկու կիներէն Լուիզ, խոշոր խարտեաշ աղջիկ մը, տարփուհին է Մորանի, և Մարկրիտ, փոքր թխորակ մը, Շանպօրէլի տարփուհին։

—Հէյ, կը կրկնէ Բանչէ, եկէք առէք զիս։ Ռոզով եմ դառնալ չեմ ուզեր։ Անանկ է, երեք քիլոմէթր տեղ... հէյ։

Բայց մակոյկը մեղմիւ կը սահի։ Շանպօրէլ որ զեկը կը բռնէ, ծխամորճը կը խմէ, առանց իսկ գլուխը դարձնելու իբր թէ չի լսեր։

—Տաղտկալից մարդ է սա Բլանչէն, կ'ըսէ Լուիզ։ Ո՞վ բերաւ զինքը մայր Ժիկուին տունը։

—Ոչ ոք, կը պատասխանէ Պէրնիքար։ Կլօթօնի վրայ խօսիլը լսեց գործանոցին մէջ, և մեր վրայ ինկաւ տասնըհինգ օրէ ի վեր... Սակէց աւելի փակչուն տղայ տեսած չեմ։

—Ուրեմն ես վրաս կ'առնեմ անոր ձեռքէն ազատուելու միջոցը, եթէ կ'ուզէք։

Դարափին վրայ, ուռիներուն մէջէն, Բլանչէ քիչ քիչ կը դայրանայ։

—Ինծի նայեցէք, կատակ չուզեր։ Հոս մօտեցէք... կրնաք մօտենալ։

Այն ատեն Շաւլօ որ կը թիավարէր, կը յօժարի պատասխանել։ Երբեք չպիտի մօտենայ այդ տեղին։ Անշուշտ չուզեր տիղմին մէջ մնալ։ Եւ որովհետեւ Բլանչէ կ'առաջարկէ երթալ ուրիշ տեղ մը սպասել մակոյկին, Մորան մէջ կը մտնայ և կը պօռայ անոր թէ երբ նկարիչ մը ապուշ գաղափարը կունենայ եղէգով որսի ելլալու, միս մինակ են դառնալու է ոտքով։ Կիները կը ծափահարեն։ Լաքէռիէ, ոտքի վրայ ճառ մը կը սկսի եղէգով ձուկ որսացողներու մասին։ Մակոյկը կը շարունակէ ճամբան։ Բլանչէ բռունցքը կը ցուցնէ անոնց, յետոյ կը սկսի վազել կլօթօն դառնալու համար անոնց հետ միեւնոյն ժամանակ։

—Զեք գիտեր, կ'ըսէ Լուիզ ծիծաղներու մէջէն, իրեն սիրահարուած պիտի ձեւանամ... Երեք օր կուզեմ սափրելու գայն որ երկաթուղի նստի։

—Այո, այո, զարմանալի պիտի ըլլայ, կաղաղակէ խմբակը։

Սակայն Շաւլօ մոլեգնաբար կը թիավարէ, կանխելու համար Բլանչէն, որպէս զի առանց անոր նախաճաշին, ինչ որ պիտի նեղացնէր զայն։

Ծանօթալ պէտք է բնութեան այդ անկիւնը, անապատ մը Բուրիզէ տասնըհինգ մղոն հեռու։ Բլուրին ստորոտը Սէն կը վազէ, կը լայննայ, մեծ կղզիներով ծածկուած որոնք իրենց մէջտեղ հեշտագին առուակներ կը ձեւացնեն։ Ռուէնի երկաթուղին Պանիէռէն կանցնի, գեղ մը ձախ ափին վրայ կառուցուած։ Բայց, գետին միւս եզրը, ուսկից կանցնուի ճարճատուն հին գետանաւով մը, փոքր գեղ մը կայ, ուր խմբակն հաստատուած է։ Ըրէթէ միշտ նկարիչ մ'է որ տուլին ունին, օրին մէկը կիւնայ խարխուլ պանդոկի մը մէջ զոր կը պատրաստէ յառաջիկայ եղանակին համար։ Այս է պատմութիւնն մայր Ժիկուի պանդոկին ի Կլօթօն զոր պատրաստած է Պիրնիքար նկարիչը։

Ապահար գիղացիները մայիս ամէն սկսեալ կը տեսնեն օտարականներու հոն խուժելը։ Բաղդոյ կուգան, բայց իրիկուն ըլլալուն պէս տափակ գլխարկներ, պոռոտ գոյնգոյն պլուզներ, խոտերէն կանանչցած տափատներ կը հագնին։ Կիներ ալ կան, կիներ որ չեն քաշուիր և որ հանդարտօրէն իրենց չապիկը կը հանեն ծառերու կոճղի ետին՝ Սէնի մէջ լուացուելու համար։ Եւ ամենքն ալ կը չարժուին, ծառերուն հետ կը կռուին, կղզիները կելլան, ուր այնքան ուժով կաղաղակեն որ ագռաւներ սարմէր կը փախցնենին։

—Շո՛ւտ, շո՛ւտ, մայր Ժիկու, սեղանը պատրաստէ, կ'ըսէ Լուիզ պանդոկ հասնելով։

Բլանչէ դեռ չէ հասած։ Ամենքն ալ սեղան կը նստին, օմլէտ մը և խորոված գետնախնձորներ կը լափեն։

Պնակը պարապ է երբ վերջապէս նկարիչը ներս կը մտնայ։ Ինքզինքէն ելած է։

—Աճ, սիրուն մարդիկ էք... հարկաւ ինէ ծառայութիւն մը պիտի խնդրէք։

Շանպօրէլ ծանրութեամբ կը բացատրէ թէ մակոյկը պիտի ընկղմէր եթէ մէկ հոգի մ'ալ մէջը առնէին։

—Գնա՛ բանդ, մինչեւ տասը հոգի նստած էնք։

—Հովէն կախում ունի, կը պատասխանէ Շաւլօ։

Մայր Ժիկու պնակի վրայ երկու հաւկիթ կը բերէ ուշ մնացողին։ Բայց նկարիչը չար չար կը նայի տեսնելով որ խորոված գետնախնձորները հատեր են։ Կը շարունակէ մռթռալ երբ յանկարծ անակնկալ դէպք մը կը կտրէ իր խօսքը։ Սեղանին տակ, զգացած է Լուիզին ծունկը որ փոքր հարուածներ կուտայ կարծես զինքը լաւցնելու համար. յետոյ մանկամարդ կինը անոր ոտքին վրայ դրած է իր ոտքը գորովանօք։ Այս արկածը չնչանցնէ կընէ Բլանչէն որ ընդհանրապէս կիներու մասին անբախտ է։ Զի նշմարէ որ ամեն մարդ խնդալէն կը մարի իր յուզումը տեսնելով։ Օ՛հ, ի՜նչ վրիժառութիւն եթէ կրցենար տարփուհի մը խլել Մորանէն որ միշտ կը խնդայ իր քթին։

Սեղանը լմնալուն, Մարկըրիդ մէկ կողմ կառնէ զայն և զարհուրած դէմքով մը կըսէ.

—Աղէկ չէք ըլլար, խեղճ մարդ։ Ես Լուիզը կը ճանչնամ, անանկ կին մ'է որ հեռուն պիտի տանի ձեզ։

—Ի՜նչ, թոթովեց նկարիչը, ի՜նչ ըսել կուզեք։

—Անմեղ մի՛ ձեւանաք։ Սեղանին վրայ ամեն բան տեսայ... բայց զգուշացէք որ Մորան բան մը չնշմարէ։ Պիտի մեռցունէ ձեզ։

Այդ վայրկեանէն սկսեալ խեղճ Բլանչէ խմբակին խաղալիքը կըլլայ։ Մինչեւ այն ատեն չատացած էին դասական կատակներ ընելով իրեն. աղած հրեխ մը կախած են իր եղէգին ծայրը. Թարմ եղինձներ (ըսըրգան) դրած են անկողնին մէջ, առած տարած են հագուստները՝ գետին մէջ լուացուած պահուն։ Բայց հիմակ որ խնդիրը զայն փախցնելու վրայ է, վայրագութիւն կը ցուցնեն։

Իրիկունը, ընթրիքէն ետք, ընկերութիւնը պիտի փռուի երկու տրցակ խոտի վրայ զոր մայր Ժիկու վճռանձնօրաբար տարածած է պարտէզին խորը, տեսութիւններու, մոլեգին վիճաբանութիւններու ժամն է որոնք մինչեւ կէս գիշեր կը տեւեն և որոնց արժէքն կը ձգեն գողգոթան գեղացիները։ Միատիպութեր կը ծխեն լուսինն նայելով։ Ապուշ ու միամիտ կանուանեն գիրքը կարծեաց ամենափոքր անհամաձայնութեան մը համար։ Վէճերը ամենէն աւելի տաքցնող բանը սա է մանաւանդ որ Լաքէռիէ, բանաստեղծը, կը պաշտպանէ ռոմանթիզմը, մինչ Պիեռնար նկարիչն ու Շաւլօ կատաղի իրապաշտներ են։ Երկու կիները, վճռաբանուած խնդիրներէն յոգնած, կըրճ ձագ, իրենք ալ քառակուսի մեծ խնդիրներ կարծելով։ Ծանօթ մարդիկը կը ջախջախեն, կարբենան այն յուսով թէ ի մօտոյ պիտի տապալեն ամեն բան՝ նոր արուեստ մը ստեղծելու համար, որուն առաջնորդները պիտի ըլլան։ Այդ երիտասարդները այդ յարդին վրայ, հանդարտ գիշերուան մէջտեղ, ամեն բան կը կործեն կըլծափեն։

ԷՄԻԼ ԶՕԼԱ

(Մնացեալը վաղը)

Սակարան

ՇԱԲԱԹ, Յունիս 14/26 1896

Անուանական եւ Վճարեալ		Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100		1881	Քնս. ՕՄ. րի A 1%	66	—
100			» » B 1%	37	—
100			» » C 1%	23	05
100			» » D գոցուած	22	28
400			» » D բացուած	22	26
100			» » D միջօրէ	22	25
100		1870	Ռումէլի. գոցուած	106	50
Ֆր. 500			Ռումէլի. բացուած	106	—
Անվ.	Վճր.		Ռումէլի. միջօրէ	105	87
20	10	1890	Օսմանիէ 4%	—	—
22	11	1869	Քրէտի ժէն. ՕԹ.	7	30
10	5	1872	Սօս. ՕԹ. տը Շ. է Վ.	4	26
140	140	1878	Լաւրիոնի	56	—
500	300	1889	Անատոլուի (Բժն. 5%	606	50
500	500		Երկաթուղիք (Պրն. 5%	315	—
20	8	1882	Թոմպաքու (Բժն. 5%	7	90
500	500		Թոմպաքու (Պրն. 5%	489	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	15	20
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6%	1	50
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովգն. Ընկ.	4	75
500	500	1882	Զրի Ընկ. Տէրքօս	383	—
			Քարաքներու արժեթղթոց գինը	488	—

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԵՒ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	6	10
1 ամսուան համար	8	10
1 օրուան համար	4	—
Ռըբրը	8	—
Կանթիկ (Հէվալէսիգ)	—	35

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԻՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	22½
Փարիզ »	Ֆր.	22	97½
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիօր.	10	90
Պէրլին չէք	Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ			
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	5	75
1 ամսուան համար	»	15	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ. էն	110	03
20 Ֆրանքնոց	87	19
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	10
Քրիմիջ	51	10
Ռուսլ Յիմպերեալ	8	60
Մէճիտիէ	108	22
Մանր արծաթ	101	—
Մէթալիք	97	30
Տալոս Ղալաթիոյ Սակարանի Րէբօռ	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 26 Յունիս			
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ.	Ֆր.	—	—
» » C »	»	21	80
D (Բացուած	»	—	—
D (Գոցուած	»	21	12
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	108	—
Բրիօրիդէ	»	459	—
Մարսային Պարտաթուղթք	»	489	—
Օսմանիյէ	»	388	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	257	—
Պանք Օթոման (անուանկն.)	»	589	—
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	101	07
» » 4½%	»	104	65
» Իտալական	»	89	90
Քրէտի Լիոնէ	»	784	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	—	—
Քոնդուար տ'էսքոնդ	»	—	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	—	—
Եգիպտական Միացեալ	»	519	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165

ՎԻԵՆՆԱ 26 Յունիս			
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆիօրին	53	—
Օսմ. Ռէժի	»	179	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես		120	—
» Փարիզի »		—	—

ԼՈՆՏՈՆ 26 Յունիս			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ա. Ո.	66	—
» » B	»	36	75
» » C	»	21	37
D (Բացուած	»	—	—
D (Գոցուած	»	20	87
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երշխւրեալ.		—	—
» » 1894 3½% (Եգպ. Հրկ. ոգ		—	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	13	21
Այտընի Երկաթուղի	»	12	25
Միացեալ Եգիպտական	»	103	25
Առանձնաշնորհեալ »		—	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	112	12
Պուլկար. Փոխառ.	»	—	—
» » Նոր 6%	»	98	25
Ռանթ Հելլենական 5% 1881	»	31	—
» » 5% 1884	»	31	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	325

ՊԵՐԼԻՆ 26 Յունիս			
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի	Մարք	—	—
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	107	25
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ.	»	—	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	330
» Փարիզի » 3 ամիս		—	—
Մակեդոնիոյ երկաթուղի		—	—

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ Ս. ԳԵՂԵՆԻ

ԱՌՁԵՌՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ—ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ

ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (Երկրորդ)

ՈՒՂՂԵԱԼ ԵՒ ՅԱՒԵԼԵԱԼ

ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 50,000 ԲԱՌ, ՈՃ ԵՒԱՅԼՆ

Բազմաշխատ հեղինակին սոյն օգտակար գործը կը բովանդակէ հին եւ նոր հայերէնի գրեթէ բոլոր բառերէն զատ, գիտական եւ արուեստական բազմաթիւ բառեր, ոճեր եւ ասացուածներ համդերձ իրենց Գաղղ. Թարգմանութեամբն։ Բառից զանազան առումները բացատրուած են բազմաթիւ օրինակօք։ Սոյն խնամեալ եւ յոյժ կարեւոր գործը ճշմարիտ առաջնորդ կրնայ ըլլալ ուսանողներու ի Գաղղիերէն լեզուի, ինչպէս նաեւ սոյն լեզուի ուսման պարապողներու առ հասարակ։

Գործոյն վերջը աւելցուած է գաղղիերէն լեզուի անկանոն եւ պակասաւոր բայից պարզ ժամանակներու մէկ ցանկն համդերձ պիտանի եւ կարեւոր ծանօթութեամբք, որք մեծապէս պիտի օգնեն ուսանողին։

Էջ իբր 1000, ընտիր թղթի վրայ մաքուր եւ յստակ տպագրութեամբ եւ զօրաւոր կազմով, որք բառարանի մը համար գրեթէ նոյնքան գնահատելի են որքան պարունակութիւնը։

☞ Գին { Զօրաւոր խաւրօճի կազմ 25 Դհ. / Լաթակազմ 27, Կիսակաշի 32 »

Կեդրոնատեղին է Ց. Մատթէոսեան Վաճառատունը, Թիւ 27 Ֆինճան ճըլար եօգուշու Կ. Պոլիս։ Կը գտնուի Պ. Պալենցի եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով, ինչպէս նաեւ Բերա Մեծ փողոց Կէայի եւ Քայլի գրատուները եւ Ղալաթիա Մահմուտիէ ճամբէսի Թիւ 42, Թոմսն եւ Ընկ. Թղթավաճառանոցն։

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԻՐԱՑԵՍԱԼ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգա[illegible] կենալէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ [illegible] նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յ[illegible] ընակարանի, դէմքի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտ[illegible] երաշխաւորեալ։ «Պիորիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ [illegible] պէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար ատ ցանիներ [illegible] առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիի զարեջրատան վրայի յարկը ճիշտ Չալըքճեան [illegible] Դատարկեալ յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բաց[illegible] սօֆյալի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. Հաւաստիւ համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնա[illegible] ծմնունքը կիրակի օրն ալ, ինչպէս նա և մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունի [illegible] գործատեղիին։ 410

Թ ՇՈՒՇՈՒ ԸՆՏԱՆԻՔԸ. — Հեղինակ Մանիէլ Առմա, ժողովրդային կեանքէ քաղուած վիպակ մը. տպագրութիւն Գ. Պաղտատլեան։ 2-3

Թ ՈՒՂԲԱՆՈՒԹԵԱՆ դասընթացք մոտւոր եւ գրաւոր, յօրինեց Գ. Գավաֆեան, Տարրական դասընթացք Ա. եւ Բ. տարի գին 4 դրուշ, Միջին դասընթացք Գ. եւ Գ. տարի 5 դրուշ, Բարձրագոյն դասընթացք Ե. եւ Զ. 10 դրուշ կը վաճառուի բոլոր գրավաճառաց քով, կեդրոնատեղին է Գ. Պալենց գրատուն։ 2—3

ԱԶԴ.

Փափկաճաշակ ծխողները ճշմարիտ JOB ժողի սիկառի թուղթը դիւրաւ կ'որոշեն իր կեղծերէն, բայց միմիայն սիկառ ծխած ատեննին է որ կը նշմարեն խաբէութիւնը եւ ո՛չ թէ այն վայրկեանին ուր կեղծ պլիկը իրենց կը տրուի իբրեւ ճշմարիտ եւ հարազատ JOB ժողի թուղթ։

Որպէս զի ամէն շփոթութիւն եւ վարանում անկարելի ըլլայ, եւ մեր յաճախորդք չը խաբուին, պէտք է որ ուղղակի դիմեն ՄԵՐ ՃՇՄԱՐԻՏ JOB ԺՈՂԻ ԹՈՒՂԹԻՆ ՄԻԱԿ ՏԻՐՈՋԻԹԷՐ Ց. ԼՈՒԹՖԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ. Կալաթա, Մահմուտիյէ փողոց, Թիւ 17. եւ կամ այն ծխավաճառներուն կամ խանութներուն զորս ինքը կը յանձնարարէ։

482 61—150 ՊԱՐՏՈՒ ԺՈՂ

Ընդգէմ պնդութեան.—Վիշիի լուծիչ փոշին։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՍՏԵՓԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԺԻՎԱՆ ԿԸ ՂՐԿԵՍ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

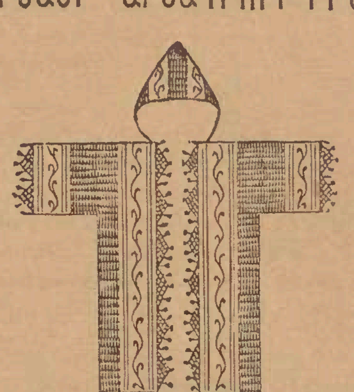

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1868ԻՆ

206, 29, Սթամպօլ-Եէնի-Զարշը, Մահմուտ-Փաշա

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԻՐԵՆՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՒԱԾ

Բաղնիքի խավլուներ, պաշըմալըներ, անձեռոցներ, զենջակներ, մետաքս ֆըլաններ, թաշկինակներ, չարշաֆներ (պէշ-բէ-մէճիք), էշարբներ, մետաքս ու ոսկեթել ասեղնագործութիւններ և Պրուսայի զանազան ձեռագործ արտադրութիւններ։

Օժիտի համար մանաւոր ապսպրանքներ մեծ խնամովը պա տրաստուին։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ☞ 515 25—30

ԲԵՐԱՅԻ ԲԻԼՁԷՆ ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆԸ

ՄԷԹՐՕՓՈԼ ՊԱՆԴՈԿԻՆ ՏԱԿԸ

ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 256, 258 ԵՒ 260

Տնօրէնութիւնս կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ սոյն գարեջրատան մէջ կը գտնուին առաջին կարգի ըմպելիքներ, լաւ տեսակ պաղ նախաճաշներ ու ճշմարիտ Բիլզէն գարեջուրը.

489 20—52 Լ. ՔՐԷՄԷՐ

ՍԴՈՂԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 սեպտ. 1882

Պարոնայք Սզօգ և Պոուն,

Ցարմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սզօգն Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը գէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու Մօռուի ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ՔԱՖԷ ՌՈԵԱԼ

248, Բերա Մեծ փողոց, 248

Տէր՝ ՏԵՄԻԹԸՐ ՏԵՍ[illegible]

Այս ծանօթ սրճարանին տէրը կը ծանուցանէ հասարակութեան և իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ իր սրճարանը բոլորովին վերակազմուած է և նորոգուած։ Սպասարկութիւն անթերի, ըմպելիք առաջին կարգի։ Լուսա[illegible] մոնր։ 554 3—15

ԼԱՄՊԱՐ ՇՐՋՄՈՒԿ

ԼՈՒՍԱՇՈՂ ԵՒ ՋԵՐՄ

ՄԱԿՐՕՆՈՐՑԱԴՈ դրութեամբ

(ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ)

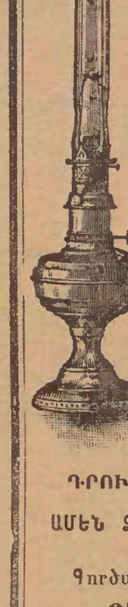

Աննման [illegible] լոյս

Պատրոյգ չկայ հոտ չկայ

ԿԱՆՈՆԱՒՈՐԻՉ ԶՈՒՆԻ

Միօրինակ լոյս Մաքրութիւն

ԲԱՑԱՐՁԱԿ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Փօրֆիրէնով

Ձեռք կը բերուի

30 % խնայողութիւն

Քարիւղի վրայ

—օ—

ԴՐՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԱԴՐԵԼԻ

ԱՄԵՆ ՁԵՒ ԼԱՄՊԱՐՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

—օ—

Գործատուն եւ վաճառատուն

Բերա, Մեծ-Փողոց

Բաաժ դ'Ա[illegible], 10 էն 15

Կ. ՊՈԼԻՍ 19—104

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Իպրօ շոգենաւը, Նաւապետ [illegible], ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մ[illegible] ամսոյս 15էն և 29էն հոս կ'սպասուի։

ՄՈՍ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Բէյրօ շոգենաւը, Նաւապետ [illegible], Լիվըրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

ԻԼԱՆ

Խնայի մէհմուրլըգը [illegible] լէրինէ էմլաքը միրիյէ կէշիրտ[illegible] վէ չիքայէթ օլունմաքտան [illegible] դունը ալէյհիմա օլան Ղալա[illegible] խանէսի միւտիրը սապըգը [illegible] մուավինի Միսաք էֆէնտիլեր[illegible] էֆէնտինին վուգուլ վէֆա[illegible] հագգընտաքի հուգուգը ումու[illegible] սապըթ օլմուշ խէտէ քէֆալէթ[illegible] հիւքմ իլէ մէսուլը պիլ մալ սըֆա[illegible] մուհաքէմէճէ ալընան միւմալէ[illegible] Ֆրանսա տէօվլէթի Փախիմէ[illegible] սընտան մատամ Մարի վէ [illegible] մէլէրի մամուլապէլ Ակլայէի [illegible] րէթ վէ մախտումլարը միւս[illegible] Անրի Վիթալիստէն մումալէյ[illegible] մանըն մալիմը պիր իգամէ[illegible] լունմամասընտա մէջնի սավ[illegible] րույէթի իչպու 1312 սէնէսի [illegible] թըշրինը էվվէլին 29ընճը [illegible] թաալիգ գըլընարագ նամընա [illegible] ճէլպնամէնին պիր նուսխէսի [illegible] բէմէի հուգուգյէ գանունը մու[illegible] 26ընճը մատտէսինէ թէվֆիգ[illegible] տիվանխանէսինէ թաալիգ [illegible] ղընտան մումալէյհին էյվ[illegible] սաաթ 6տա եա մէհքէմէէ կէլ[illegible] խօտ Թարաֆընտան մուսատտա[illegible] քիլ կէօնտէրմէսի լազըմ կէլէ[illegible] զաթ միւտտէ իթմէտիկի վէ վ[illegible] մէտիկի Թագտիրտէ հագգընտա[illegible] ղըեապիյէ իճրա խոլընճէկի[illegible] նուր։

12 հազիրան 312

GEBRÜDER BOMONTI

ՊՈՄՈՆԴԻ ԵՂԲԱՐՑ

ԳԱՐԵՋՈՒՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Ի ՖԷՐԻ ԳԻՒ[illegible]

ԿԱՐՏԱԴՐԷ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ԶՈՒՏ ԳԱՐԵՋՈՒ[illegible]

ՏԱԿԱՌՈՎ ԵՒ ՇԻՇՈՎ, ԸՍՏ ԲԱՒԱՐԻԱՅԻ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԱՌԱՆՑ ԱՍԻՏ ՍԱԼԻՍԻԼԻՔԻ

Գործարանն Եւրոպական վերջին դրութեամբ կազմաւորեալ է։

Մահմուտ Փաշա Թիւ 211 եւ Ղալաթիա Գարաքէօյ (Կամուրջին [illegible] Գոմիսիոն խանին անկիւնը) Թիւ 9

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ ՀԱՆՐԱԾԱՆ[illegible] ԿՕՇԿԱԿԱՐԱՏՈՒՆԸ

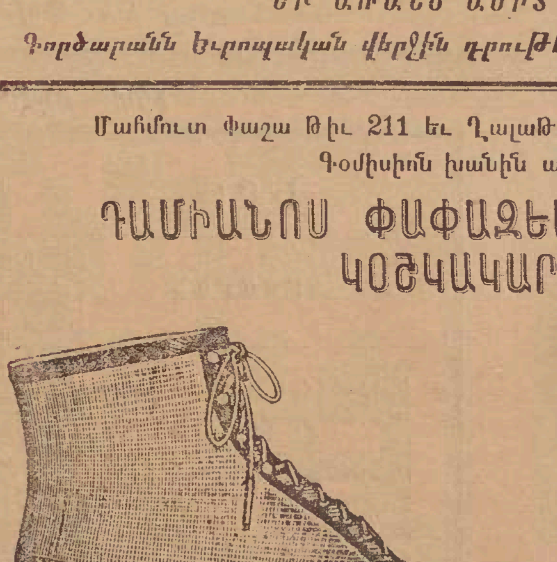

Որ տարիէ մը ի վ[illegible] աշխատութեան համար կօշ[illegible] ները բարձրացուցած [illegible] ի դիւրութիւն և ի [illegible] արգոյ յաճախորդաց [illegible] առաջնակարգ կաշեգոր[illegible] քանակութեամբ [illegible] տալով գիները նորէն [illegible] ունի ամեն ձեւի և ամ[illegible] խնամով պատրաստու[illegible] նաեւ չափու վրայ կ[illegible] լով ամեն նրբաճաշակ[illegible] պահանջ գնողներն [illegible] կը գոհացնէ։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ. — Պատուիրուածները 10 դրուշ աւելի

Բօթին գալոշ	95	105	Կլասէ
Մանթարլը բօթին	75		
Կէթայ	75—80	85	»
Բօթին	68	75	»
Ըսկարբին	55	60	»

7—78

ՌՈՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայս. Հրամանով արտօնեալ և
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4.000.000 րուպլի
Երաշխաւորութեան գումար	63.000.000 Ֆրք.
1894ի հասոյթք	24.500.000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ	90.000.000 »

Ֆինիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱԻԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Մանամիւր Ղալաթիա, Չէօմլէքճի փողոց, 14
Գործակալ Օ. Ժ. ՌՈՒԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. Ձ.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

"ՖԻՆԻՔՍ"

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 326

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒՐԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի քով ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԻՐԱՄԹԷՐԻ

Իսքէնտէրուն վէ Լազգիէ իլէ Մարաշ վէ Զէյթունտա պուլունան վէ հասըլ էյլէյէն պուլունտուղըլարընտա օլան հէր տիւրլիւ սաաքիրը չահանէնինին խարըճլըքինէ մուգթազի օլան մահալլինտէ մէվզուր մունագասայա վազ օլունան էրզաքը միւթէահհիտի իթայա պուրաքմա թալիպ օլանլարըն մազգիւր այըն Սէրասքէրի լէվազըմաթը ռուսումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ խլէմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 54 3—3

Եանեա իլէ մէլհագըրինտէ պուլունան Ճիւնուտը Ճէնտարմէ միւլքիէսանէ իչիւն մուգթազի օլան մահալլինտէ մէվզուր աք մէվգը միւնագասայա գոնուլան քուլէհը սատէրէն Եանեա իչիւն պէհէր դրհէմի ճէտիտի 318, Միւլքիէնըն 320, Ֆօնիյէնըն 315 Բրէվէզանըն 325, Լօրօսըն 320 փարատա մահալլի թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպտան թէնզիլը ֆիյաթ իլէ իթայա պուրաքմա թալիպ օլանլարըն մազգիւր այըն Սէրասքէրի լէվազըմաթը ռուսումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ խլէմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 55 3—3

Նիզամիէ Ֆազըրգայը հիւմայունլար իչիւն միւպայաաթընա լիւզում կէօրիւնէն մէզգիւր միւնագասայա վազ օլունան 100,000 գանթարտան 150,000 գանթարը քէտէր գատար Էրէյլի մատէն քէօմիւրիւնիւն իթայասը թալիպ օլանլարըն մազգիւր այըն Սէրասքէրի լէվազըմաթը ռուսումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ խլէմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 56 3—3

Ապահովգր. ընկերութիւն
ԹՐԻԷՍԴԷ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1831ԻՆ
ՀՐԴԵՀ, ԿԵԱՆՔ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Ընդհ. գործակալ, ԱԼՊԷՐ ՄԻԶՐԱՀԻ
Ղալաթիա, Քամմոնտօ խան Թիւ 2
548 10—150

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթական երթեւեկութիւնք

Բշ. 10/22 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 11/23 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէօսի ճամբով
Դշ. 12/24 Սուրհանդակ դէպի Փորթ-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 12/24 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 13/25 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 14/26 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Յունիս 11/23, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գլխաւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփօլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բօր-Սայիտ գացող շոգենաւին։ 263

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՑ Ա. Ն և ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ու Ընկ.

Մարսէյլէն և Պաթումէն մեկնելու կանոնաւոր գիծ

Միսիսիփի շոգենաւը Նովորոսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում յունիս 7ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ն.)

Անտրոյի շոգենաւը ուղղակի Մարսէյլ պիտի ուղեւորի յունիս 30ին (Ը. Ն.)

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղւոյ ուղեւորութիւնն ի միասին
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և երթ ու դարձի փոխադրութեան
Նաւուղերի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակալատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂԴԻՒՆ
Մումհանէ փողոց Թ. 10
33

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՆՈՐՈՒՂԻՑՈՅՑ
ՄԷՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի երթեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ Ծովու նաւահանգիստներուն (երթալ դարձին հանդիպելով ի Հավր)։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի։ Մարսիլիայէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ ապրիլ 18էն, դէպ ի Պիրէօս, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, ապրիլ 25էն սկսեալ, դէպ ի Բաթումօ, (փոխադրելի Քալամաթա) Սիրա, Սէլանիկ, Քավալա, (փոխադրելի Տէտէ-Աղաճ), Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն հինգշաբթի, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոխադրելի Քավալա) Սէլանիկէն, Սիրաէն, Քալամաթէն (փոխադրելի Բաթումօ) ապրիլ 24էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէօսէն, ապրիլ 30էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնըհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 23էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէօս հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ապրիլ 30էն սկսեալ, հինգշաբթի ամեն տասնըհինգ օրը Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր, Հռոդոս (փոխադրելի Սամոս) Պէյրութ (ուր պիտի հանդիպի Եաֆա, Բօռ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա, Մարսիլիա գացող սուրհանդակին) Լարնաքա, Մերսին, Աղեքսանդրէթ, Սուրիական եզերք, նորէն Պէյրութ, Բօր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա, Մարսիլիա։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՈՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 19էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնըհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամը 4ին, դէպ ի Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում ապրիլ 27էն սկսեալ։ 425

ԱԶԴ

ՅԱԿՈԲ Էֆ. ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ կը ծանուցանէ յարգոյ հասարակութեան թէ իր Ճաճըգար խանի մէջ ունեցած գինիի Տէրօն այս անգամ փոխադրուած է Կալաթա Զիւֆտարի փողոց Եուսուֆ Իզզէտպէյի խանի ներքեւ Թիւ 2 մթերանոցին։

Ընկեալը արժանացած է Օսմանեան Իթթիհատի և Զերտալի ու Պուլկարիոյ առաջին արծաթ Միտալներու։ Սոյն մթերանոցին մէջ կը ծախուին իր յիշեալ Բալթալի ընտիր անուշ գինիներ, մասնաւոր հիւանդաց համար հին գինիներ, գնահատուած երեւելի բժշկաց կողմէ, տակառով, շիշով և լիտրով։ Նոյնպէս բազաքը խաղողէ եղած Մաստիքա և Քօնեաք ընտիր Տէօ օղի, որ զանազան մրցանակաց կողմէ արդէն գնահատուած են։
645 2—50

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ունի երկու շոգենաւ երթեւեկ Լիվերփուլ և Արեւելեան Գիծ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Պոթնիա	4561
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	2574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Աուրանիա	7268	Ալգիա	2393
Բավոնիա	5587	Սարագոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Բարթիա	2246
Գալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սքիթիա	4557	Թարիֆա	1899
Ալէբբօ	2143	Մորոքքօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գաթալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՕԼԻ գործակալատար
Thomas C. Joly
Ակիգարտաշ խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 335

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՌԷՆԿ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՁՈՒԹՅ ԻՒՂ.

Պատրաստեալ միայն ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճռգամութիւնը

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակալատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՅՐԷԼ

ԷՍԿԻ—ՇԷՀԻՐ ԸԼԳԸՆ ԳԻԾ

ԵՐԹ ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառ. Թ. 222 խառն Առտու ժ. վ.	ԴԱՐՁ ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն. ժ. վ.
Էսկի-Շէհրէ	մեկն.	12 —	Ըլկըն	մեկն.	12 —
Կէօքճէ քըսըք	»	12 49	Զավուշճը քէօյ	»	12 48
Սաղըրճը բընար	»	1 41	Ագարի քէօյ	»	1 46
Ալայունտ	»	2 40	Աք շէհիր	»	2 41
Զըքուրլէր	»	3 27	Եասարեան	»	3 9
Տէօնէր	»	4 28	Իսհագլու	»	3 43
Իհսանիյէ	»	4 59	Չայ	»	4 43
Ղազլը կէօլ համամը	»	5 25	Պէօյիւք Չօղանլար	»	5 40
Համամ	»	5 40	Աֆիոն Գարա Հիսարէ	»	6 31
Աֆիոն Գարա Հիսար	»	6 22	Ղազլը կէօլ համամը	»	7 11
Պէօյիւք Չօղանլար	»	7 3	Համամ	»	7 20
Չայ	»	8 6	Իհսանիյէ	»	7 47
Իսհագլու	»	9 8	Տէօնէր	»	8 25
Եասարեան	»	9 38	Զըքուրլէր	»	9 25
Աք շէհիր	»	10 12	Ալայունտ	»	10 19
Ագարի քէօյ	»	11 —	Սաղըրճը բընարը	»	11 10
Զավուշճը քէօյ	»	11 57	Կէօքճէ քըսըք	»	11 55
Ըլկըն	ժամն.	12 42 իրկն.	Էսկի-Շէհր	ժամն.	12 42 իրկն.

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու
1896 Ապրիլ 24 Հ.Տ. չորեքշաբթիէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ–ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ											
		Թ. 4 ճամբ. Առտու	Թ. 34 խառն Առտու	Թ. 6 ճամբ. Առտու	Թ. 8 ճամբ. Առտու	Թ. 10 ճամբ. Առտու	Թ. 12 ճամբ. Առտու	Թ. 14 ճամբ. Առտու	Թ. 16 ճամբ. Իրկն.	Թ. 36 խառն Իրկն.	Թ. 18 ճամբ. Իրկն.	Թ. 20 ճամբ. Իրկն.	Թ. 22 ճամբ. Իրկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկնմ.	10 40	11 —	1 10	2 15	3 25	4 10	5 5	6 35	7 40	9 30	10 30	11 35
	ժամն.	11 5	11 25	1 35	2 40	3 50	4 35	5 30	7 —	8 5	9 55	10 55	12 —
Հայտար Փաշա	մկնմ.	11 12	11 45	1 45	2 48	4 1	4 45	5 40	7 11	8 17	10 2	11 5	12 8
Գըզըլ-Թօփրագ		11 19	— —	1 52	2 55	4 8	4 52	5 47	7 18	8 26	— —	11 12	12 15
Ֆէնէր-Եօլու	»	11 24	— —	1 56	3 1	4 12	4 56	5 51	7 22	8 30	10 10	11 16	12 19
Կէօզ-Թէփէ	»	11 29	— —	2 1	3 6	4 17	5 1	5 56	7 27	8 35	— —	11 21	12 24
Էրէնքէօյ	»	11 36	12 2	2 5	3 9	4 23	5 4	6 1	7 33	8 41	10 17	11 29	12 29
Պօսթանճըք	»	11 45	12 12	2 13		4 31		6 10	7 42	8 50	10 24	11 38	12 38
Մալթէփէ	»	11 58	12 25	2 25		4 42		6 22	7 53	9 4	10 35	11 50	12 49
Գարթալ	»	12 10	12 42	2 37		4 55		6 35	8 5	9 20	10 47	12 3	1 1
	ժամն.	12 18	12 52	2 45		5 3		6 43	8 13	9 30	10 55	12 11	1 9
Բէնտիք	մկնմ.	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —				
										9 38			
										10 5			
Թուզլա	»		1 26							10 34			
Կէյպզէ	»		1 46							11 —			
Տիլ-Իսկէլէսի	»		2 13							11 13			
Թավշանճըլ	»		2 24							11 32			
Հէրէքէ	»		2 43							11 56			
Եարըմճա	»		3 4							12 12			
Թիւթիւն-Չիֆթլիք	»		3 18							12 26			
Տէրինճէ	»		3 29							12 42			
Իզմիտ	ժամն.		3 43							— —			
	մկնմ.		4 5										
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»		4 42										
Սաբանճա	»		5 14										
Ատա-Բազար	»		5 41										
Կէյվէ	»		6 28										
Աք-Հիսար	»		6 54										
Մէքէճէ	»		7 28										
Լէֆքէ	»		7 58										
Վէզիր-Խան	»		8 37										
Պիլէճիք	ժամն.		9 20										
	մկնմ.		9 32										
Քարաքէօյ	»		10 44										
Պօզիւք	»		11 26										
Ին-Էօնիւ	»		12 12										
Զուքուր-Հիսար	»		12 42										
Էսկի-Շէհր	ժամն.		1 20 իրկն.										

ԱԼԱՍՈՒՆՏ ՔԻՕԹԱՀԻԱՅԻ ԳԾԻՆ ՃԻՒՂԸ

ԵՐԹ ԿԱՅԱՐԱՆ	Կառ. Թ. 324 խառն Առտու ժ. վ.	Կառ. Թ. 326 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԴԱՐՁ ԿԱՅԱՐԱՆ	Կառ. Թ. 323 խառն Առտու ժ. վ.	Կառ. Թ. 325 խառն Իրկն. ժ. վ.
Ալասոնտէ մեկն.	2 45	11 —	Քէօթահիայէ մկն.	1 50	9 20
Քէօթահիա ժամն.	3 5	11 20	Ալասոնտ ժամն.	2 10	9 40

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ											
		Թ. 1 ճամբ. Առտու	Թ. 3 ճամբ. Առտու	Թ. 5 ճամբ. Առտու	Թ. 31 խառն Առտու	Թ. 7 ճամբ. Առտու	Թ. 9 ճամբ. Առտու	Թ. 11 ճամբ. Առտու	Թ. 13 ճամբ. Առտու	Թ. 15 ճամբ. Իրկն.	Թ. 17 ճամբ. Իրկն.	Թ. 33 խառն Առտու	Թ. 19 ճամբ. Իրկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Էսկի-Շէհր	մկնմ.											9 45	
Զուքուր-Հիսար	»											10 25	
Ին-Էօնիւ	»											10 58	
Պօզիւք	»											11 35	
Քարաքէօյ	»											12 11	
Պիլէճիք	ժամն.											1 1	
	մկնմ.											1 11	
Վէզիր-Խան	»											1 51	
Լէֆքէ	»											2 29	
Մէքէճէ	»											3 3	
Աք-Հիսար	»											3 32	
Կէյվէ	»											3 58	
Ատա-Բազար	»											4 54	
Սաբանճա	»											5 12	
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»											5 42	
Իզմիտ	ժամն.											6 18	
	մկնմ.				— —							6 40	
Տէրինճէ	»				10 45							6 56	
Թիւթիւն-Չիֆթլիք	»				11 3							7 5	
Եարըմճա	»				11 14							7 20	
Հէրէքէ	»				11 32							7 45	
Թավշանճըլ	»				12 5							7 58	
Տիլ-Իսկէլէսի	»				12 18							8 9	
Կէյպզէ	»				12 30							8 38	
Թուզլա	»				1 2							9 2	
					1 27							9 24	
Բէնտիք	ժամ.	— —	— —	— —	1 50				— —	— —	— —		
	մկնմ.	10 33	11 37	12 33	1 58		3 43		5 36	7 10	8 42	9 34	11 5
Գարթալ	»	10 42	11 46	12 44	2 10		3 52		5 45	7 19	8 52	9 51	11 15
Մալթէփէ	»	10 54	11 59	12 56	2 27		4 4		5 57	7 31	9 5	10 9	11 27
Պօսթանճըք	»	11 05	12 10	1 7	2 41		4 15		6 9	7 43	9 16	10 25	11 39
Էրէնքէօյ	»	11 14	12 18	1 19	2 52	3 27	4 25	5 14	6 19	7 52	9 26	10 37	11 48
Կէօզթէփէ	»	11 18	— —	1 23	2 56	3 31	4 29	5 18	6 23	7 56	9 30	— —	11 52
Ֆէնէր-Եօլու	»	11 23	— —	1 28	3 2	3 36	4 34	5 23	6 28	8 1	9 36	10 46	11 56
Գըզըլ-Թօփրագ	»	11 27	12 26	1 32	3 6	3 40	4 38	5 27	6 32	8 5	9 40	— —	12 —
Հայտար-Փաշա	ժամն.	11 33	12 32	1 38	3 13	3 46	4 44	5 33	6 38	8 11	9 46	10 54	12 6
	մեկմ.	11 40	12 40	1 45	3 23	3 55	4 50	5 40	6 45	8 20	10 —	11 05	12 10
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժամն.	12 5	1 5	2 10	3 48	4 20	5 15	6 5	7 10	8 45	10 25	11 30 իրկն.	12 35

ՑԵՍԱԳՐԵԱԼ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐԸ ՈՒՐԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ՊԻՏԻ ԵՐԹԵՒԵԿԵՆ.— 522, 532, 529 և 531 ԹԻՒ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐԸ ՈՒՂՂԱԿԻ ՊԻՏԻ ՄԵԿՆԻՆ ՄԻԱՅՆ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ ՈՒՂԵՒՈՐՔ ՖԷՆԷՐ-ՊԱՂՉԷԻ ԿԱՅԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ ՈՒՐԻՇ ԿԱՌՔԵՐՈՒ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒԻՆ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ	ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ					
	Թ. 522 Առտու	Թ. 524 Առտու	Թ. 526 Առտու	Թ. 528 Առտու	Թ. 530 Իրկն.	Թ. 532 Իրկն.
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քէօփր. Կամուրջէն մեկն.	3 25	5 5	6 35	7 40	9 30	10 30
Հայտար-Փաշա »	4 11	5 40	7 11	8 17	10 2	11 15
Գըզըլ-Թօփրագ »	4 18	5 47	7 18	8 26	— —	11 22
Ֆէնէր Պաղչէ Եօլը »	4 23	5 55	7 25	8 32	10 11	11 26
Ֆէնէր-Պաղչէսի ժմն.	4 30	6 2	7 32	8 39	10 18	11 33

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ	ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ					
	Թ. 521 Առտու	Թ. 523 Առտու	Թ. 525 Իրկն.	Թ. 527 Իրկն.	Թ. 529 Իրկն.	Թ. 531 Իրկն.
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Ֆէնէր-Պաղչէսիէն մկն.	5 10	6 15	7 50	9 25	10 24	11 38
Ֆէնէր-Պաղչէ Եօլը »	5 23	6 28	8 01	9 35	10 33	11 46
Գըզըլ Թօփրագ »	5 27	6 32	8 5	9 40	10 37	11 50
Հայտար-Փաշա »	5 40	6 45	8 20	10 —	11 5	12 10
Կամուրջ ժմնմ.	6 5	7 10	8 45	10 25	11 30	12 35

ԷՍԿԻ ՇԷՀՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառ. Թ. 122 խառն Առտու ժ. վ.
Էսկի-Շէհր	մեկն.	12 20
Աք-Բունար	»	1 6
Ալփի-քէօյ	»	1 48
Պէյլիկ-Ահըրը	»	2 34
Սարը-քէօյ	»	3 44
Պիչէր	»	4 38
Սազլըգլար	»	5 20
Պէյլիք-քէօփրիւ	»	5 58
Բօլատլը	»	6 50
Մալը-քէօյ	»	8 10
Օրնաճան-քէօյ	»	9 10
Էնկիւրիւ	ժամն.	10 — իրկն.

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառ. Թ. 12 խառն Առտու ժ. վ.
Էնկիւրիւ	մեկն.	1 35
Օրնաճան-քէօյ	»	2 27
Մալը-քէօյ	»	3 35
Բօլատլը	»	5 —
Պէյլիք-քէօփրիւ	»	5 48
Սազլըգլար	»	6 18
Պիչէր	»	7 —
Սարը-քէօ	»	8 2
Պէյլիկ-Ահըրը	»	9 4
Ալփի-քէօյ	»	9 38
Աք-Բունար	»	10 32
Էսկի-Շէհր	ժամն.	11 16 իրկն.